KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.11.2021 r.
COM(2021) 900 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

Ogólna ocena projektów planów budżetowych na 2022 r.

Streszczenie

Niniejszy komunikat stanowi podsumowanie przeprowadzonej przez Komisję oceny projektów planów budżetowych na 2022 r. przedstawionych przez państwa członkowskie strefy euro oraz ogólnej sytuacji budżetowej w strefie euro, w tym ogólnego kursu polityki fiskalnej zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) nr 473/2013.

W ocenie Komisji uwzględniono obecne ożywienie gospodarcze po kryzysie związanym z COVID-19 oraz dalsze stosowanie ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu w 2022 r., choć oczekuje się, że klauzula ta będzie dezaktywowana od 2023 r. Ocena opiera się na zaleceniach w sprawie polityki fiskalnej przyjętych przez Radę w dniu 18 czerwca 2021 r. Można je podsumować w następujący sposób: W 2022 r. państwa członkowskie o niskim / średnim zadłużeniu powinny realizować lub kontynuować wspierający kurs polityki fiskalnej, zaś państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu powinny korzystać z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednocześnie prowadzić rozważną politykę fiskalną. Wszystkie państwa członkowskie powinny utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych. Celem zmaksymalizowania wsparcia na rzecz ożywienia gospodarczego, nie przesądzając o przyszłych trajektoriach fiskalnych oraz unikając tworzenia trwałych obciążeń dla finansów publicznych, należy utrzymywać pod kontrolą wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych, a państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu powinny go ograniczać.

Projekty planów budżetowych na 2022 r., w tym ocenę kursu polityki fiskalnej w całej strefie euro, można podsumować w następujący sposób:

1. Ponowne otwarcie gospodarek strefy euro przyniosło silne ożywienie gospodarek państw członkowskich i ich sektorów. Prognozuje się, że wzrost realnego PKB osiągnie w 2021 r. 5 % w wyniku odbicia w spożyciu prywatnym i inwestycjach. Oczekuje się, że działalność gospodarcza będzie nadal rosła w szybkim tempie, wynoszącym w 2022 r. 4,3 %, choć dynamika ożywienia gospodarczego jest nierównomierna w poszczególnych krajach. Utrzymują się duża niepewność i wysokie ryzyko dotyczące pogorszenia perspektyw gospodarczych z powodu nowo pojawiających się i narastających problemów po stronie podaży.
2. Państwa członkowskie wycofują tymczasowe działania nadzwyczajne i coraz bardziej koncentrują środki wsparcia na utrzymaniu ożywienia gospodarczego. W połączeniu z działaniem automatycznych stabilizatorów pomaga to zagregowanej sytuacji fiskalnej strefy euro, która ma ulec znacznej poprawie w 2022 r. Projekty planów budżetowych wskazują na deficyt nominalny w ujęciu łącznym w wysokości 4,1 % PKB i relację długu do PKB wynoszącą około 96 % w 2022 r., zasadniczo zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. Urzeczywistnienie się ryzyka zagrażającego prognozie mogłoby pogorszyć wyniki gospodarcze i fiskalne w 2022 r. w stosunku do szacunków zawartych w projektach planów budżetowych.
3. Państwa członkowskie przenoszą punkt ciężkości z działań związanych z kryzysem na działania utrzymujące ożywienie gospodarcze. Państwa członkowskie zastosowały znaczne środki polityki fiskalnej w odpowiedzi na pandemię i w celu wsparcia ożywienia gospodarczego (5,2 % PKB w 2021 r. i 2,8 % PKB w 2022 r.). Szacuje się, że większość tymczasowych działań nadzwyczajnych zostanie wycofana w 2022 r. (3,7 % PKB w 2021 r., 0,4 % PKB w 2022 r.). Środki wspierające ożywienie gospodarcze mają natomiast ulec zwiększeniu (1,5 % PKB w 2021 r, 2,3 % PKB w 2022 r.). Wzrost ten będzie w coraz większym stopniu związany ze środkami finansowanymi przez UE. Bezzwrotne wsparcie finansowe lub „dotacje" w ramach RRF sfinansują w 2022 r. 24 % wszystkich środków wspierających ożywienie gospodarcze. Państwa członkowskie zapewniły również silne wsparcie płynnościowe gospodarstwom domowym i firmom w formie gwarancji lub

zawieszenia płatności podatków i składek na ubezpieczenia społeczne. Środki takie nie mają zasadniczo wpływu na deficyt nominalny, z wyjątkiem standaryzowanych gwarancji.

4. Oczekuje się, że absorpcja dotacji w ramach RRF będzie skoncentrowana na wstępie. Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. i projektami planów budżetowych spodziewane jest, że do czasu wydania decyzji o wypłacie środków powiązanej z osiągnięciem kamieni milowych i wartości docelowych państwa członkowskie wydadzą ponad 40 % całkowitej kwoty przyznanych dotacji w ramach RRF . Większość (ponad 70 %) dotacji w ramach RRF w latach 2020–2022 zostanie przeznaczona na finansowanie prywatnych i publicznych inwestycji, zaś pozostała część przede wszystkim na wydatki bieżące, które zgodnie z planami mają finansować działania wspierające ożywienie gospodarcze, poprawę odporności oraz zieloną i cyfrową transformację.

5. Zgodnie z zaleceniem Rady planuje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych zostaną utrzymane lub w większości utrzymane w 2022 r. we wszystkich państwach członkowskich. Spodziewany wzrost udziału inwestycji publicznych w PKB zawdzięczany jest finansowaniu zarówno ze źródeł unijnych jak i krajowych. Większość państw członkowskich zgłosiła środki finansowane z RRF w swoich projektach planów budżetowych na 2022 r. Profil wydatkowania dotacji w ramach RRF w latach 2020–2022 w państwach członkowskich strefy euro wykazuje pewien stopień zróżnicowania. Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu planują wykorzystanie większości dotacji w ramach RRF do finansowania dodatkowych inwestycji zgodnie z zaleceniem Rady.

6. Przewiduje się, że kurs polityki fiskalnej strefy euro będzie ekspansywny w latach 2020–2022. Indywidualne kursy polityki fiskalnej wydają się mieć wciąż wspierający charakter w prawie wszystkich państwach członkowskich w 2022 r., po korektach związanych ze stopniowym wycofywaniem tymczasowych działań nadzwyczajnych. Zgodnie z zaleceniem Rady zdecydowana większość państw członkowskich o niskim / średnim zadłużeniu planuje ekspansję fiskalną.

7. Pozytywny wkład inwestycji publicznych i innych wydatków kapitałowych finansowanych zarówno z budżetów krajowych, jak i z budżetu UE jest istotny, ale głównym motorem ekspansji fiskalnej w latach 2021 i 2022 są bieżące wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych. W kilku państwach członkowskich, w tym w niektórych państwach o wysokim zadłużeniu, prognozowany wspierający kurs polityki fiskalnej ma być napędzany wyższymi wydatkami bieżącymi finansowanymi ze środków krajowych lub obniżkami podatków bez zapewnienia finansowania z innych źródeł. W niektórych przypadkach oczekuje się, że będzie to miało znaczny wpływ na sytuację fiskalną. Spodziewane jest, że w około jednej czwartej państw członkowskich wspierający kurs polityki fiskalnej będzie napędzany inwestycjami finansowanymi ze środków krajowych i unijnych.

Opinie Komisji w sprawie projektów planów budżetowych na 2022 r. koncentrują się na spójności z zaleceniami Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. Poniżej przedstawiono streszczenie opinii Komisji opartych na prognozie Komisji z jesieni 2021 r.:

Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu (Belgia, Francja, Grecja, Włochy i Hiszpania)

- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie wykorzystują RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze.
- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie utrzymują inwestycje finansowane ze środków krajowych.
- Rada zaleciła Włochom ograniczenie wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. Prognozuje się, że nie zostanie to w wystarczającym stopniu zapewnione, ponieważ wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r.

wniesie znaczny wkład w ogólnie wspierający kurs polityki fiskalnej Włoch. W celu przyczynienia się do prowadzenia rozważnej polityki fiskalnej Komisja wzywa Włochy do wdrożenia niezbędnych środków w ramach krajowej procedury budżetowej, aby ograniczyć wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych.

- Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego Belgii, Francji, Grecji, Włoch i Hiszpanii i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej.

Państwa członkowskie o niskim/średnim zadłużeniu (Austria, Cypr, Estonia, Finlandia, Niemcy, Irlandia, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Słowenia i Słowacja)

- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem Słowacji i Malty, realizują wspierający kurs polityki fiskalnej, w tym w ramach impulsu zapewnionego przez RRF. Restrykcyjny kurs polityki fiskalnej Słowacji ma miejsce w kontekście wysokiego wzrostu produkcji i pojawiających się ograniczeń zdolności produkcyjnych. Neutralny kurs polityki fiskalnej Malty odzwierciedla głównie bardzo wysoki szacowany wzrost potencjalny, podczas gdy inwestycje publiczne osiągają rekordowo wysoki poziom. Jest to zasadniczo zgodne z zaleceniem Rady.
- Wszystkie państwa członkowskie planują korzystać z RRF w celu wsparcia ożywienia gospodarczego, natomiast Niderlandy nie przedłożyły jeszcze swojego planu odbudowy i zwiększania odporności.
- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie utrzymują lub w większości utrzymują inwestycje finansowane ze środków krajowych.
- Rada zaleciła Łotwie i Litwie kontrolę wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. Prognozuje się, że nie zostanie to w wystarczającym stopniu zapewnione, ponieważ wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. wniesie znaczny wkład w ogólnie wspierający kurs polityki fiskalnej tych krajów.

I. Wprowadzenie

Koordynacja krajowych polityk budżetowych jest ważnym elementem ram zarządzania gospodarczego w unii gospodarczej i walutowej[1]. Aby umożliwić tę koordynację, państwa członkowskie strefy euro przedkładają Komisji i Eurogrupie, do połowy października, projekty planów budżetowych na nadchodzący rok[2]. W planach tych zawarte są streszczenia projektów budżetów, które rządy planują przedłożyć parlamentom narodowym. Komisja wydaje opinię na temat każdego planu, oceniając go pod kątem zgodności z zobowiązaniami danego państwa członkowskiego w ramach paktu stabilności i wzrostu. Komisja w swoich opiniach przedstawia wskazówki w dziedzinie polityki skierowane do rządów krajowych i informacje dla parlamentów krajowych w celu ułatwienia przyjmowania budżetów zgodnych z regułami fiskalnymi UE. Komisja dokonuje również ogólnej oceny sytuacji budżetowej i perspektyw budżetowych w odniesieniu do całej strefy euro.

Ocena Komisji opiera się na zaleceniach w sprawie zaktualizowanych programów stabilności, przyjętych przez Radę w dniu 18 czerwca 2021 r. W tym roku, w kontekście pandemii COVID-19, zalecenia fiskalne mają charakter jakościowy i nie obejmują numerycznych wymogów budżetowych. Wynika to z dalszego stosowania w 2022 r. ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu, która została uruchomiona przez Komisję i Radę w marcu 2020 r.[3] W oparciu o obecne prognozy przewiduje się, że ogólna klauzula wyjścia będzie dezaktywowana od 2023 r.

Zalecenia na 2022 r. koncentrowały się na ogólnym kierunku i strukturze kursu polityki fiskalnej, w tym na wydatkach finansowanych z RRF i innych funduszy UE. Tymczasowe działania nadzwyczajne nie zostały uwzględnione. Rada zaleciła, aby państwa członkowskie o niskim / średnim zadłużeniu realizowały lub kontynuowały wspierający kurs polityki fiskalnej, zaś państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu prowadziły rozważną politykę fiskalną i wykorzystywały RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze. Wszystkie państwa członkowskie otrzymały zalecenie, by utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych. Celem zmaksymalizowania wsparcia na rzecz ożywienia gospodarczego, nie przesądzając o przyszłych trajektoriach fiskalnych oraz unikając

[1] Jak określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 11).

[2] Prawie wszystkie państwa członkowskie strefy euro przedłożyły projekty planów budżetowych na 2022 r. do dnia 15 października 2021 r., zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) nr 473/2013. Włochy przedłożyły swój plan w dniu 20 października. Francja przedłożyła zaktualizowany plan w dniu 22 października. Opinia Komisji opiera się na ocenie tego zaktualizowanego planu. Komisja nie przyjęła opinii w sprawie projektu planu budżetowego przedłożonego przez Portugalię, ponieważ projekt budżetu, na którym oparto plan Portugalii, został w międzyczasie odrzucony przez parlament tego państwa. W piśmie z dnia 15 listopada 2021 r. Komisja zwróciła się do władz portugalskich o przedłożenie w odpowiednim czasie projektu planu budżetowego, jak tylko rząd przedstawi parlamentowi portugalskiemu nowy projekt ustawy o budżecie państwa na 2022 r. Przedłożenie powinno nastąpić co najmniej miesiąc przed planowanym przyjęciem nowego projektu ustawy budżetowej przez parlament narodowy.

[3] W komunikacie Komisji do Rady w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu, Bruksela, COM(2020) 123 final z 20.3.2020, Komisja przedstawiła swoją opinię, w myśl której, biorąc pod uwagę przewidywane poważne pogorszenie koniunktury gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19, obecna sytuacja pozwala na uruchomienie klauzuli. W dniu 23 marca 2020 r. ministrowie finansów państw członkowskich zgodzili się z oceną Komisji.

tworzenia trwałych obciążeń dla finansów publicznych należy zapewnić stabilność fiskalną i utrzymywać pod kontrolą wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych, a państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu powinny go ograniczać.

W perspektywie średnioterminowej wszystkim państwom członkowskim zalecono osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej i zapewnienie stabilności fiskalnej przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego. Zalecenia te miały również na celu zapewnienie, aby struktura krajowej polityki fiskalnej sprzyjała trwałemu ożywieniu gospodarczemu zgodnemu z celami zielonej i cyfrowej transformacji[4].

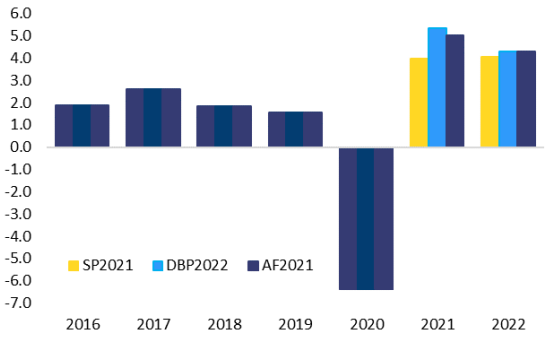
Cel niniejszego komunikatu jest dwojaki. Po pierwsze, przedstawia on ogólny obraz polityki budżetowej na poziomie strefy euro, oparty na przekrojowej ocenie projektów planów budżetowych poszczególnych państw. Działanie to powiela schemat przekrojowej oceny programów stabilności przeprowadzonej wiosną. Po drugie, komunikat stanowi przegląd projektów planów budżetowych na poziomie państw członkowskich, wraz z wyjaśnieniem podejścia stosowanego przez Komisję przy ich ocenie, szczególnie w zakresie środków polityki fiskalnej wprowadzonych w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w Unii po pandemii COVID-19.

II. Główne ustalenia dotyczące strefy euro

Prognoza gospodarcza

Ponowne otwarcie gospodarek strefy euro przyniosło silne ożywienie gospodarek państw członkowskich i ich sektorów. Poprawa sytuacji zdrowotnej i złagodzenie środków izolacji doprowadziły do silnego ożywienia działalności gospodarczej w strefie euro w drugim kwartale 2021 r., które jeszcze bardziej przyspieszyło w trzecim kwartale. W prognozie Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje się, że wzrost realnego PKB osiągnie 5,0 % w całym roku (po spadku o 6,4 % w 2020 r.). Gospodarka strefy euro osiągnie swój poziom sprzed pandemii w ujęciu kwartalnym do końca roku, choć pozostanie poniżej poziomu trendu sprzed

Wykres 2.1 **Strefa euro: wzrost realnego PKB w latach 2016–2022 (%)**

Źródła: Projekty planów budżetowych na 2022 r., prognozy Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r. oraz programy stabilności na 2021 r.

[4] W zaleceniach w sprawie zaktualizowanych programów stabilności przyjętych w dniu 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła wszystkim państwom członkowskim: „zwrócenie szczególnej uwagi na strukturę finansów publicznych, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków w budżecie, oraz na jakość środków budżetowych w celu zapewnienia trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; priorytetowe traktowanie zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy inwestycji, w szczególności wspierających zieloną i cyfrową transformację; nadanie priorytetu strukturalnym reformom fiskalnym, które pomogą zapewnić finansowanie priorytetów polityki publicznej i przyczynią się do długoterminowej stabilności finansów publicznych, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez zwiększenie zasięgu, adekwatności i stabilności powszechnych systemów ochrony zdrowia i ochrony socjalnej.”

kryzysu, który to poziom zgodnie z obecnymi prognozami zostanie osiągnięty w 2023 r. Ożywienie gospodarcze jest napędzane odbiciem w spożyciu prywatnym i inwestycjach. Przyspieszenie spożycia prywatnego wynika ze wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych oraz spadku stopy oszczędności do najniższych w historii poziomów, podczas gdy wzrost inwestycji jest napędzany korzystnymi warunkami finansowania dla sektora przedsiębiorstw, impulsem zapewnionym przez RRF i silną aktywnością w sektorze budowlanym. Znaczne przyspieszenie eksportu stanowi bodziec dla działalności gospodarczej, zwłaszcza w sektorze przetwórstwa przemysłowego. Oczekuje się jednak, że ożywienie gospodarcze będzie nierównomierne w poszczególnych krajach i sektorach. Oczekuje się, że dwanaście państw członkowskich należących do strefy euro powróci do kwartalnych poziomów produkcji sprzed pandemii do końca 2021 r., w pięciu[5] luka ta powinna zostać zlikwidowana w 2022 r. a w jednym[6] – na początku 2023 r. Jeśli chodzi o działalność sektorową, sektory usług o dużym natężeniu kontaktów w dużym stopniu skorzystały na złagodzeniu ograniczeń związanych ze zdrowiem
w drugim kwartale 2021 r., ale wartość dodana w tych sektorach pozostawała znacznie poniżej poziomu sprzed pandemii. Z kolei sytuacja sektora przetwórstwa przemysłowego szybko się poprawia, ale zmaga się on z wąskimi gardłami i zakłóceniami w globalnych łańcuchach dostaw, takimi jak niedobór surowców i komponentów pośrednich, w szczególności półprzewodników. Prognozy makroekonomiczne na 2021 r. zawarte w projektach planów budżetowych są ogółem bardziej optymistyczne niż prognoza Komisji z jesieni 2021 r., jako że wzrost PKB w strefie euro w ujęciu łącznym wyniesie według projektów planów budżetowych 5,4 %[7], a według Komisji 5 % (wykres 2.1 i tabela IV.1 w załączniku). Oczekuje się, że działalność gospodarcza będzie nadal rosła w szybkim tempie, wynoszącym w 2022 r. 4,3 %. Nie ma różnicy w prognozach zagregowanego wzrostu PKB w strefie euro na 2022 r. Zarówno prognoza Komisji z jesieni 2021 r., jak i projekty planów budżetowych przewidują znacznie wyższy wzrost w 2021 r. (odpowiednio 5 % i 5,4 %) w porównaniu z programami stabilności na 2021 r. (w których wzrost oszacowano na 4 %) i nieco wyższy wzrost w 2022 r.

Utrzymują się duża niepewność i wysokie ryzyko dotyczące pogorszenia perspektyw gospodarczych z powodu nowo pojawiających się i narastających problemów po stronie podaży. Głównym źródłem niepewności pozostaje przebieg pandemii zarówno w strefie euro, jak i poza nią. W strefie euro postępy w szczepieniach doprowadziły do znacznego spadku liczby poważnych przypadków choroby i zgonów, co pozwoliło zmniejszyć surowość ograniczeń nałożonych przez rządy. W rezultacie wpływ pandemii na działalność gospodarczą znacznie osłabł. Sytuacja poza strefą euro (i ogólnie UE) jest mniej jednoznaczna. W szczególności kraje wschodzące są narażone na nowe obostrzenia ze względu na niski wskaźnik zaszczepienia. Zakłócenia aktywności gospodarczej w tych regionach mogą mieć negatywny wpływ na gospodarki strefy euro, biorąc pod uwagę globalną integrację ich łańcuchów produkcyjnych. Pandemia przyczynia się również do nasilenia się wąskich gardeł po stronie podaży, które hamują działalność gospodarczą w strefie euro i mogą mieć dalsze

[5] Te państwa członkowskie to: Niemcy, Grecja, Włochy i Malta.

[6] Hiszpania

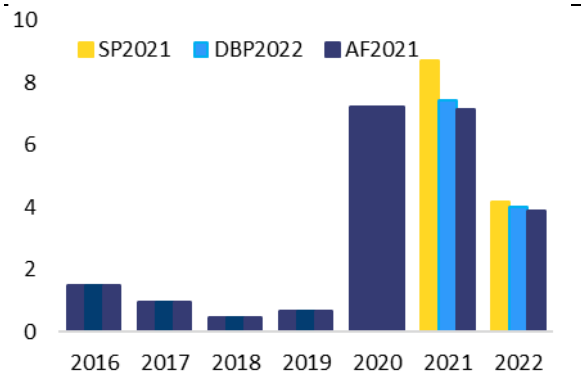
[7] Projekcje dotyczące wzrostu PKB w 2021 r. zawarte w projektach planów budżetowych są ogółem bardziej optymistyczne niż prognoza Komisji z jesieni 2021 r., co wynika z bardziej optymistycznych projekcji w niektórych dużych państwach członkowskich strefy euro, a nie z ogólnego trendu. Różnice w projekcjach w tych państwach członkowskich wynikają zasadniczo z ram czasowych ich przygotowania, ponieważ projekty planów budżetowych sporządzono przed opublikowaniem dodatkowych danych dotyczących PKB, które zostały włączone do prognozy Komisji z jesieni 2021 r.

negatywne skutki w przypadku dalszego pogorszenia sytuacji. Dodatkowym czynnikiem ryzyka jest utrzymująca się presja inflacyjna spowodowana wysokimi cenami energii i niedoborami na rynku pracy w niektórych sektorach.

Perspektywy fiskalne

Oczekuje się, że deficyt nominalny strefy euro w ujęciu łącznym spadnie w 2022 r., głównie w wyniku wycofywania nadzwyczajnych środków wsparcia i działania automatycznych stabilizatorów (wykres 2.2 i tabela IV.2 w załączniku**).** Projekty planów budżetowych wskazują, że deficyt nominalny w ujęciu łącznym w 2022 r. wyniesie 4,1 % PKB, co oznacza spadek w stosunku do oczekiwanego poziomu 7,5 % PKB w 2021 r. (oraz wzrost z 7,2 % PKB w 2020 r.) Te prognozy dotyczące deficytu są nieco wyższe niż w prognozie Komisji z jesieni 2021 r. (7,1 % PKB w 2021 r. i 3,9 % PKB w 2022 r.), ale oznaczają znaczny spadek w porównaniu z programami stabilności na 2021 r., w których przewidywano zagregowany deficyt w wysokości 6,8 % PKB w 2022 r. (spadek z 8,7 % PKB w 2021 r.). Oczekiwana poprawa zagregowanego deficytu w 2022 r. wynika głównie z wycofywania nadzwyczajnych środków wsparcia i działania automatycznych stabilizatorów w miarę dalszego ożywienia gospodarczego. Wszystkie państwa członkowskie strefy euro planują wyraźnie niższy deficyt w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. Największe spadki, o ponad 4 p.p. PKB, zaplanowano w Grecji (do 3,7 % PKB w 2022 r.), na Łotwie (4,8 %) i na Malcie (do 5,6 %). Ogółem jedenaście państw członkowskich planuje deficyt przekraczający 3 % PKB w 2022 r.

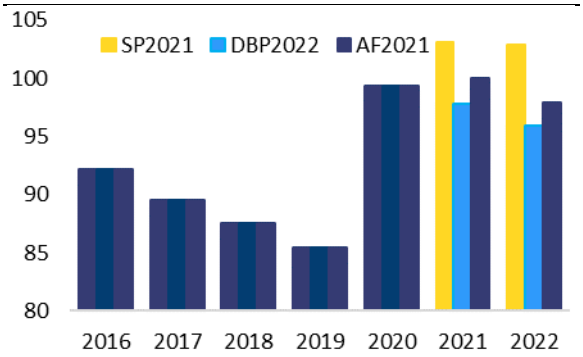
Wykres 2.2 **Strefa euro: deficyt nominalny w latach 2016–2022 (% PKB)**

Źródła: Projekty planów budżetowych na 2021 r., prognozy Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r. oraz programy stabilności na 2021 r.

Przewiduje się, że relacja długu do PKB w strefie euro w ujęciu łącznym nieznacznie spadnie w 2022 r. dzięki korzystnej różnicy między stopą oprocentowania a stopą wzrostu (wykres 2.3 i tabela IV.3 w załączniku). W projektach planów budżetowych przewiduje się, że wskaźnik zadłużenia osiągnie 98 % PKB w 2021 r. (spadek z 99 % w 2020 r.), a następnie ponownie spadnie

Wykres 2.3 **Strefa euro: dług publiczny w latach 2016–2022 (% PKB)**

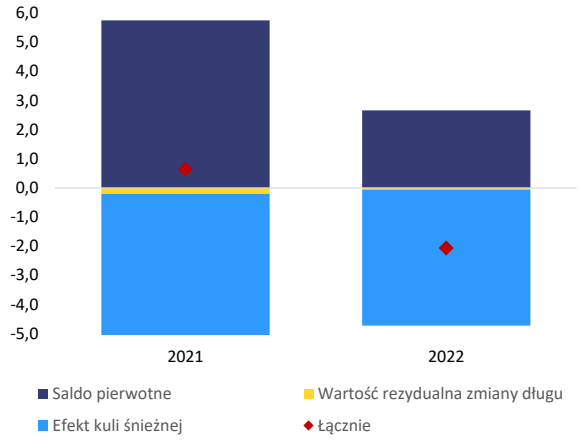

Źródła: Projekty planów budżetowych na 2021 r., prognozy Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r. oraz programy stabilności na 2021 r.

w 2022 r. do około 96 %[8]. Prognoza ta jest niższa niż prognoza Komisji z jesieni 2021 r. (100,0 % PKB w 2021 r. i 97,9 % PKB w 2022 r.). W ogólnym ujęciu, deficyt pierwotny będzie nadal wpływać na dynamikę zadłużenia w 2022 r., choć różnica między stopą oprocentowania a stopą wzrostu pomoże w ograniczeniu wskaźnika zadłużenia (wykres 2.4).

Prognozy dotyczące zadłużenia na nadchodzące lata są obarczone znaczną niepewnością. Symulacje stochastyczne, w których zastosowano szeroki zakres wstrząsów makroekonomicznych w ramach scenariusza centralnego, sugerują, że relacja długu do PKB w strefie euro wyniesie prawdopodobnie od 89 % do 107 % PKB w 2022 r. oraz między 79 % a 112 % PKB w 2026 r. (załącznik III). Wskaźnik ten prawdopodobnie będzie powoli spadać w perspektywie średnioterminowej w miarę stopniowego zmniejszania się wpływu kryzysu związanego z COVID-19 na finanse publiczne. Zobowiązania warunkowe wynikające z udzielenia gwarancji publicznych w celu podtrzymania działalności gospodarczej i sektorów szczególnie dotkniętych pandemią, znalazłyby odzwierciedlenie w długu publicznym i deficycie publicznym tylko w przypadku ich uruchomienia, z wyjątkiem standaryzowanych gwarancji[9]. Jeżeli chodzi o zobowiązania warunkowe narosłe w czasie kryzysu związanego z COVID-19, istnieją duże różnice między poszczególnymi państwami członkowskimi (ramka 1). Wskaźniki zadłużenia będą również dalej rosły, jeżeli wzrosną stopy procentowe. Z drugiej strony istnieje kilka czynników ograniczających zagrożenia dla stabilności finansów publicznych. Czynniki te obejmują wydłużenie okresów zapadalności długu w ostatnich latach[10], stabilne źródła finansowania, historycznie niskie koszty finansowania zewnętrznego[11] oraz inicjatywy UE, takie jak europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) oraz, co

Wykres 2.4 **Strefa euro: rozkład zmiany wskaźnika zadłużenia w latach 2021–2022 (p.p. PKB)**

Uwaga: Efekt kuli śnieżnej odnosi się do wpływu netto stóp procentowych, inflacji i wzrostu realnego PKB (tj. różnicy między stopą oprocentowania a stopą wzrostu) na dynamikę zadłużenia.
Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

[8] Jedyne państwa członkowskie, w których prognozuje się największy wzrost wskaźnika zadłużenia w 2022 r., to Belgia, Estonia, Łotwa i Malta. Większość państw członkowskich o najwyższych wskaźnikach zadłużenia przed kryzysem planuje ich poprawę w 2022 r.

[9] W niektórych przypadkach rządy udzielały standaryzowanych gwarancji w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19; w przypadku takich gwarancji ich szacowany wpływ na deficyt jest od samego początku uwzględniany zgodnie z zasadami ESA 2010. Mimo utrzymującej się wysokiej niepewności, praktyka ta ogranicza potencjalny wpływ tego typu gwarancji na przyszłe deficyty. Dotyczyło to w szczególności Włoch, gdzie saldo gwarancji wzrosło najbardziej w 2020 r.: ponieważ gwarancje udzielone w 2020 r. w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 były głównie standaryzowanymi gwarancjami, straty związane ze spodziewanymi w przyszłości uruchomieniami gwarancji (0,7 % PKB) zostały już odzwierciedlone w deficycie w 2020 r.

[10] Średni termin zapadalności w strefie euro wynosi obecnie 7,9 roku (liczony jako średnia arytmetyczna terminów zapadalności w państwach członkowskich strefy euro).

[11] W 2020 r. stopa odsetek kalkulacyjnych wynosiła 1,5 % dla całej strefy euro.

ważniejsze, Next Generation EU i Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Ponadto w większości państw strefy euro[12] duża część długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, wynosząca od 15 % do 30 %, znajduje się w posiadaniu Europejskiego Systemu Banków Centralnych.

Ramka 1. Gwarancje w projektach planów budżetowych na 2022 r.

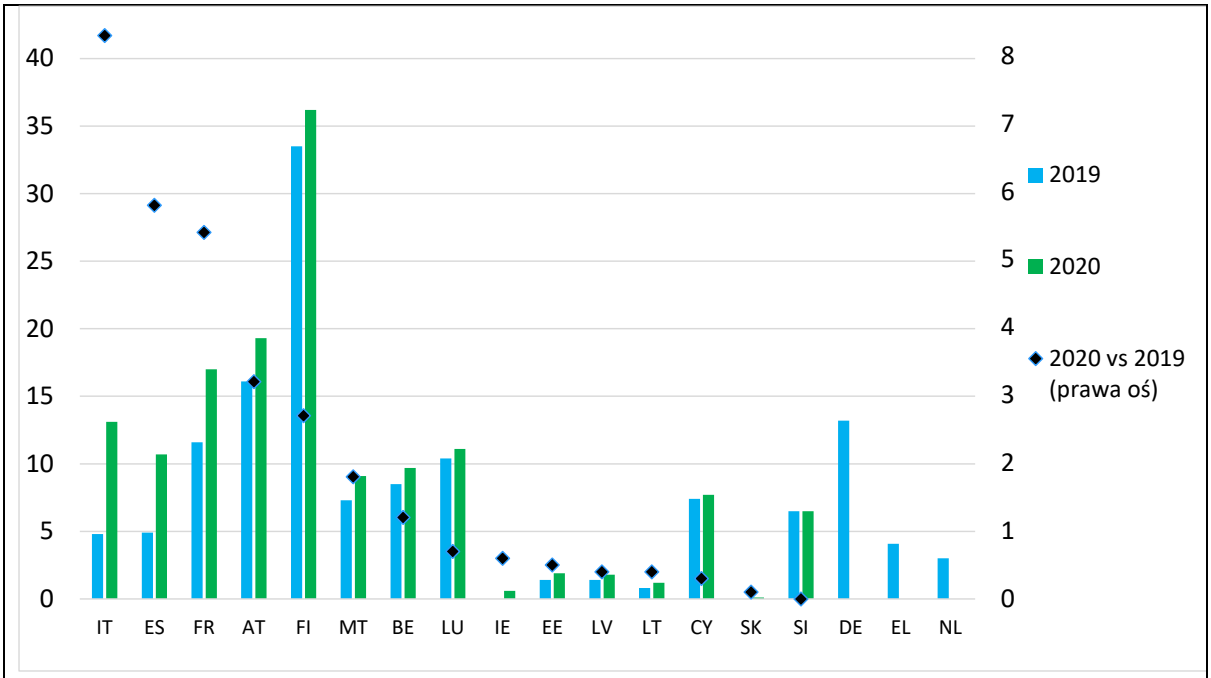
Oprócz środków mających bezpośredni wpływ na budżet państwa członkowskie udzieliły znacznego wsparcia płynnościowego gospodarce w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19, głównie w formie gwarancji publicznych. Środki te ułatwiły kontynuowanie akcji kredytowej na rzecz gospodarki przez sektor bankowy oraz umożliwiły skuteczne przeniesienie korzystnych warunków finansowania do wszystkich sektorów gospodarki, a także złagodziły tymczasowe ograniczenia płynności. Niektóre państwa członkowskie podkreśliły w swoich projektach planów budżetowych skuteczność takich środków w celu utrzymania zaufania, a tym samym ograniczenia wpływu kryzysu na zatrudnienie.

Oczekuje się, że wraz ze złagodzeniem środków powstrzymujących rozprzestrzenianie się koronawirusa i pojawieniem się ożywienia gospodarczego saldo gwarancji publicznych udzielonych w związku z kryzysem wywołanym COVID-19 osiągnęło szczytowy poziom, ponieważ wiele programów gwarancji już wygasło lub wygaśnie do końca 2021 r. Potwierdzają to informacje przedstawione w projektach planów budżetowych, w których często przyjmowano, że poziom zobowiązań warunkowych zacznie spadać od 2022 r., co odzwierciedla również spodziewane ożywienie gospodarcze. Z informacji przedstawionych w projektach planów budżetowych wynika również, że w przypadku niektórych programów faktyczne saldo udzielonych gwarancji, odzwierciedlone w rzeczywistych zobowiązaniach warunkowych sektora instytucji rządowych i samorządowych, pozostało niewielkie w porównaniu z pierwotnie zapowiedzianym maksymalnym poziomem.

Z istniejących dowodów wynika, że w większości przypadków wzrost salda gwarancji rządowych utrzymywał się na umiarkowanym poziomie (zob. wykres B1.1) i ogólnie był niższy niż podczas wielkiego kryzysu finansowego. Warto zauważyć, że sama kwota udzielonych gwarancji nie jest skorelowana z prawdopodobieństwem ich wykorzystania, ponieważ decydują o nim inne czynniki, w szczególności wypłacalność firm korzystających z gwarancji.

Wykres B1.1 Strefa euro: Saldo gwarancji rządowych, 2019 r. i 2020 r. (% PKB)

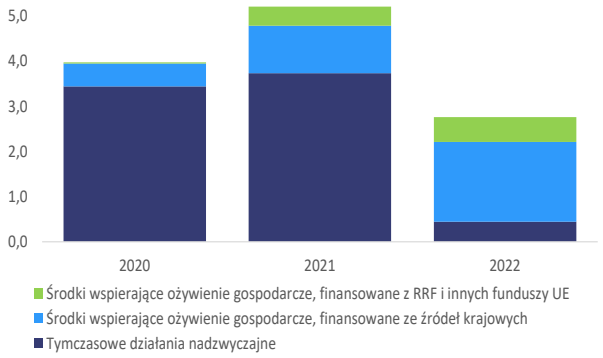
[12] Dane za 2020 r., źródło: Statystyka finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych, EBC.

Źródło: Eurostat (gov_10dd_guar and gov_cl_guar); dane za 2020 r. dla Niemiec, Grecji i Niderlandów nie są dostępne.

Państwa członkowskie utrzymały znaczne środki polityki fiskalnej w odpowiedzi na pogarszającą się sytuację pandemiczną na początku 2021 r. Według szacunków Komisji tymczasowe działania nadzwyczajne[13] wyniosły w 2020 r. 3,4 % PKB i stanowiły około 85 % wszystkich działań dyskrecjonalnych w ramach polityki fiskalnej podjętych w tym roku (wykres 2.5). Szacuje się, że inne środki (tymczasowe lub stałe) o bardziej ogólnym charakterze wspomagającym ożywienie gospodarcze, takie jak dodatkowe roboty publiczne lub obniżki podatków pośrednich, wyniosły 0,5 % PKB w 2020 r.[14] Koszt tymczasowych działań nadzwyczajnych ma wzrosnąć w 2021 r. do 3,7 % PKB. Ten wzrost tymczasowych działań nadzwyczajnych wynika głównie z przyjęcia nowych lub rozszerzonych środków w odpowiedzi na potrzebę wprowadzenia nowych ograniczeń działalności gospodarczej w pierwszej połowie roku. Prognozuje się, że koszty środków wspierających ożywienie gospodarcze (finansowanych zarówno ze źródeł krajowych, jak i unijnych) wzrosną w 2021 r. do 1,5 % PKB, przy czym wartość środków finansowanych przez UE wyniesie 0,4 % PKB.

Wykres 2.5 **Strefa euro: Tymczasowe działania nadzwyczajne i środki wspierające ożywienie gospodarcze, 2020–2022 (% PKB)**

Uwaga: Na wykresie przedstawiono koszt w 2022 r. środków przyjętych od 2020 r. Definicja tymczasowych działań nadzwyczajnych znajduje się w ramce 2. Definicja środków wspierających ożywienie gospodarcze znajduje się w przypisie 12.
Źródła: Projekty planów budżetowych na 2022 r. i prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

Przewiduje się, że większość tymczasowych działań nadzwyczajnych zostanie wycofana w 2022 r., ponieważ państwa członkowskie przenoszą punkt ciężkości działań na środki utrzymujące ożywienie gospodarcze. Zgodnie z prognozą Komisji w 2022 r. tymczasowe działania nadzwyczajne wyniosą mniej niż 0,5 % PKB, zaś środki wspierające ożywienie gospodarcze szacuje się na 2,3 % PKB. Te środki wspierające ożywienie gospodarcze stanowiłyby około 85 % wszystkich działań dyskrecjonalnych w ramach polityki fiskalnej w 2022 r., co stanowi odwrócenie sytuacji z 2020 r. Potwierdza to, że dokonuje się przeniesienie punktu ciężkości na wsparcie ożywienia. Coraz większa część tego wsparcia jest związana ze środkami finansowanymi przez UE, w szczególności z dotacjami w ramach RRF, które w 2022 r. sfinansują 24 % wszystkich środków wspierających ożywienie gospodarcze,

[13] Wyróżnienie środków nadzwyczajnych wynika z faktu, że należy oceniać stosowność ich zastosowania nie w odniesieniu do stanu gospodarki, lecz do stanu zdrowia publicznego i ograniczeń, których stan ten wymaga. Definicja tymczasowych działań nadzwyczajnych znajduje się w ramce 2.

[14] Środki wspierające ożywienie gospodarcze są środkami polityki fiskalnej wprowadzanymi od marca 2020 r. w celu zapewnienia trwałego ożywienia gospodarczego po pandemii COVID-19. Środki te mogą mieć charakter tymczasowy lub stały; niektóre z nich mogą być finansowane z dotacji w ramach RRF. Jeżeli środki te wpływają na saldo budżetowe po 2022 r., uznaje się je za stałe. Środki te mogą przybrać formę inwestycji publicznych, transferów kapitałowych, wydatków bieżących lub środków po stronie dochodów (cięć podatkowych). Jeżeli chodzi o strukturę środków wsparcia fiskalnego, państwa członkowskie powinny stosować się do zalecenia Rady z dnia 18 czerwca, aby zapewnić zrównoważone i trwałe ożywienie gospodarcze.

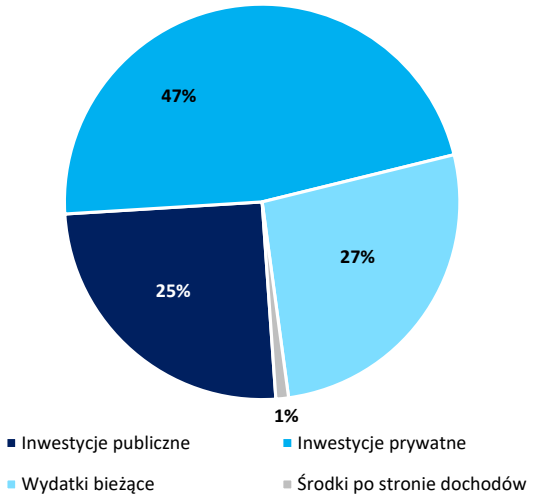
czyli 0,5 % PKB. Niektóre środki nadzwyczajne mogą jednak zostać przedłużone w przypadku pogorszenia się sytuacji pandemicznej. Ponadto państwa członkowskie mogą przyjąć lub rozszerzyć środki w celu przeciwdziałania gospodarczym i społecznym skutkom niedawnego gwałtownego wzrostu cen energii.

Tendencje w wydatkach finansowanych z RRF

W prognozie Komisji z jesieni 2021 r. i w projektach planów budżetowych na 2022 r. przewiduje się, że absorpcja dotacji w ramach RRF (bezzwrotnego wsparcia finansowego) zostanie skoncentrowana na wstępie, przy czym większość dotacji przeznaczona jest na finansowanie inwestycji prywatnych i publicznych[15].

RRF zapewnia państwom członkowskim wsparcie finansowe inwestycji i reform poprzez dotacje i pożyczki. W niniejszej sekcji przeanalizowano jedynie tendencje dotyczące dotacji w ramach RRF, ponieważ są one właściwymi pozycjami budżetu . Natomiast pożyczki udzielane w ramach RRF są nadzwyczajnymi pozycjami finansowania, podobnymi do innych pożyczek zaciąganych przez państwo na międzynarodowych rynkach finansowych w celu pozyskania finansowania[16]. Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. łączny profil wydatkowania dotacji w ramach RRF jest skoncentrowany na wstępie, przy czym do końca 2022 r., przed wydaniem decyzji o wypłacie środków powiązanej z osiągnięciem kamieni milowych i wartości docelowych, zostanie wydane 42 % łącznej kwoty dotacji w ramach RRF

Wykres 2.6 **Wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF w latach 2020–2022 (% całkowitych kosztów)**

Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

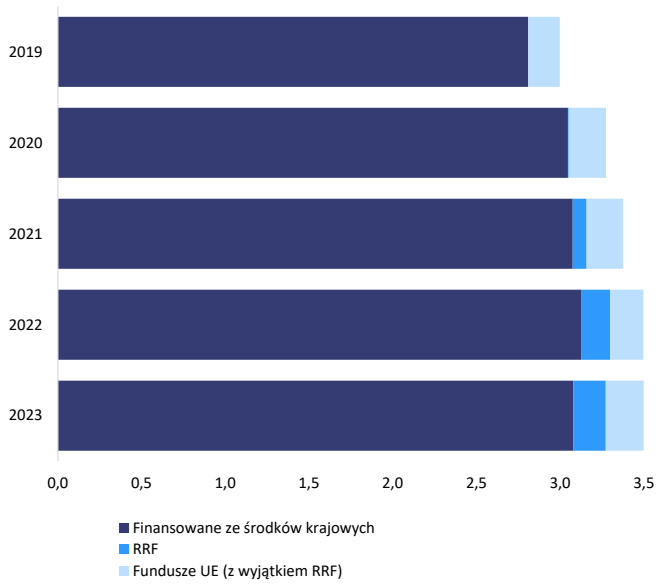
[15] W niniejszym komunikacie oraz w opiniach dotyczących projektów planów budżetowych wykorzystano definicję inwestycji stosowaną w rachunkach narodowych, natomiast na potrzeby RRF przyjęto szerszą koncepcję inwestycji. W rozporządzeniu w sprawie RRF definiuje się inwestycje jako nakłady inwestycyjne w obszarach takich jak środki trwałe, kapitał ludzki i kapitał naturalny. Obejmowałoby to również na przykład wartości niematerialne i prawne, w tym dane, własność intelektualną i umiejętności. Termin „środki trwałe" jest zasadniczo równoważny z pojęciem „nakłady brutto na środki trwałe" stosowanym w rachunkach narodowych (są to np. infrastruktura, budynki, ale także niektóre wartości materialne i prawne, takie jak badania i rozwój, patenty lub oprogramowanie komputerowe). Wzrost kapitału ludzkiego następuje w efekcie wydatków na zdrowie, ochronę socjalną, kształcenie, szkolenie i kwalifikacje itp. Kapitał naturalny rośnie dzięki działaniom ukierunkowanym na zwiększenie udziału odnawialnych zasobów naturalnych, ochronę lub odbudowę środowiska (np. redukcję emisji, renaturalizację terenu, ponowne zalesianie) lub na łagodzenie zmiany klimatu/przystosowanie się do zmiany klimatu.

[16] W przeciwieństwie do wydatków finansowanych z pożyczek w ramach RRF wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF są kompensowane dochodami w takiej samej wysokości, a zatem nie są bezpośrednio widoczne w saldzie sektora instytucji rządowych i samorządowych.

dla państw członkowskich strefy euro, a około 67 % do końca 2023 r. W przeliczeniu na odsetek PKB, wydatki finansowane z RRF w 2022 r. szacuje się na ponad 0,5 % PKB i 0,5 % w 2023 r. Podobny profil przedstawiony jest w projektach planów budżetowych: do końca 2022 r., przed wydaniem decyzji o wypłacie środków powiązanej z osiągnięciem kamieni milowych i wartości docelowych, zostanie wydane 44 % łącznej kwoty dotacji w ramach RRF dla państw członkowskich strefy euro, a około 65 % do końca 2023 r. Wypłaty na rzecz państw członkowskich w ramach RRF rozpoczęły się latem 2021 r. w formie płatności zaliczkowych (dotychczas wypłacono ponad 34 mld EUR w ramach dotacji z RRF) po zatwierdzeniu pierwszych planów odbudowy i zwiększania odporności. Szacuje się, że w 2021 r. państwa członkowskie należące do strefy euro wydały około 17 % całkowitej kwoty dotacji w ramach RRF, co odpowiada około 0,4 % PKB strefy euro. Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. około 72 % dotacji w ramach RRF w latach 2020–2022 zostanie przeznaczone na wspieranie inwestycji, zarówno publicznych, jak i prywatnych (około 47 % będzie wspierać prywatne inwestycje poprzez transfery kapitałowe, podczas gdy około 25 % będzie przeznaczone na finansowanie inwestycji publicznych poprzez nakłady brutto na środki trwałe). Pozostała część dotacji w ramach RRF będzie przeznaczona na wydatki bieżące (około 27 %) i obniżki podatków (około 1 %) wykorzystywane przez państwa członkowskie do finansowania innych środków na rzecz odbudowy, poprawy odporności oraz wspierania zielonej i cyfrowej
transformacji. Podobne tendencje są widoczne w projektach planów budżetowych państw członkowskich: około 74 % dotacji w ramach RRF w latach 2020–2022 zostanie przeznaczone na wydatki inwestycyjne, które rozłożą się niemal równo na inwestycje publiczne (około 38 %) i inwestycje prywatne (około 36 %). Oczekuje się, że pozostała część dotacji będzie przeznaczona głównie na wydatki bieżące (około 25 %) i obniżki podatków (około 1 %) wykorzystywane przez państwa członkowskie do finansowania innych środków na rzecz odbudowy, poprawy odporności oraz wspierania zielonej i cyfrowej transformacji.

Spodziewany wzrost udziału inwestycji publicznych w PKB zawdzięczany jest finansowaniu zarówno ze źródeł unijnych jak i krajowych. W prognozie Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje się wzrost relacji inwestycji publicznych do PKB w strefie euro w ujęciu łącznym z 2,8 % w 2019 r. do około 3,2 % w 2022 r. w wyniku wyższego finansowania ze źródeł unijnych i krajowych. Znaczna część zwiększonego finansowania UE wynika z wykorzystania dotacji w ramach RRF. Jednocześnie przewiduje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych zostaną zasadniczo utrzymane w 2022 r., ponieważ oczekuje się, że wszystkie

Wykres 2.7 **Inwestycje publiczne w strefie euro w latach 2019–2023 (% PKB)**

Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

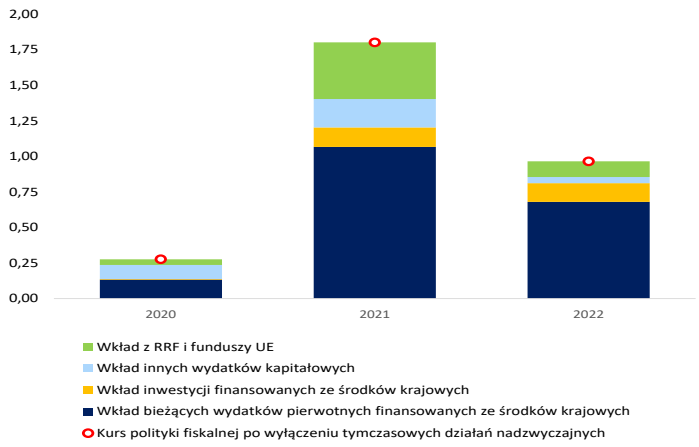
państwa członkowskie utrzymają udział inwestycji finansowanych ze środków krajowych w PKB na co najmniej podobnym poziomie jak w 2021 r.

Ocena kursu polityki fiskalnej strefy euro

Wskaźnik kursu polityki fiskalnej na lata 2020–2022 został dostosowany w celu uwzględnienia szczególnych okoliczności spowodowanych pandemią. Kurs polityki fiskalnej mierzy krótkoterminowy impuls dla gospodarki wynikający z uznaniowej polityki fiskalnej. Zgodnie z podejściem przyjętym wiosną[17] w niniejszym komunikacie oblicza się kurs polityki fiskalnej, analizując roczny wzrost wydatków netto w stosunku do 10-letniego potencjalnego wzrostu (więcej szczegółów w ramce: Wskaźniki wykorzystane do oceny projektów planów budżetowych na 2022 r. w załączniku statystycznym). Zgodnie z zaleceniami Rady dotyczącymi programów stabilności na 2021 r. zagregowana kwota wydatków netto wykorzystywana do mierzenia ogólnego kursu polityki fiskalnej została skorygowana, aby uwzględnić wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF i innych funduszy UE oraz aby wykluczyć tymczasowe działania nadzwyczajne związane z kryzysem wywołanym COVID-19 (ramka 2 zawiera szczegółowe zestawienie tych zmian). Oprócz wkładu z wydatków finansowanych przez UE w niniejszym komunikacie określono wkłady w ogólny kurs polityki fiskalnej pochodzące z różnych agregatów wydatków finansowanych ze środków krajowych: (i) inwestycji; (ii) innych wydatków kapitałowych oraz (iii) bieżących wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów).

Kurs polityki fiskalnej strefy euro w ujęciu łącznym pozostanie ekspansywny w 2021 r. Szacuje się, że w 2020 r. kurs polityki fiskalnej był nieznacznie ekspansywny (¼ % PKB)[18], ponieważ obostrzenia konieczne do ograniczenia rozprzestrzeniania się pandemii zmniejszyły zdolność rządów do wydawania środków na normalną działalność. Przewiduje się, że w 2021 r. ekspansja fiskalna będzie znacząca i wyniesie 1¾ % PKB, głównie za sprawą bieżących wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych (wkład tych wydatków w ekspansję fiskalną wyniesie nieco powyżej 1 % PKB).

Wykres 2.8 **Strefa euro: kurs polityki fiskalnej w latach 2020–2022 (% PKB)**

Uwaga: Wykres przedstawia dyskrecjonalny impuls fiskalny, skorygowany w celu uwzględnienia szczególnych okoliczności spowodowanych pandemią COVID-19.
Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

[17] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego: „Koordynacja polityki gospodarczej w 2021 r.: przezwyciężenie COVID-19, wspieranie odbudowy i modernizacja naszej gospodarki", 2 czerwca 2021 r. Zob.: com-2021-500_en.pdf (europa.eu)

[18] Pandemia COVID-19 stanowi szczególne wyzwanie dla oceny sytuacji fiskalnej, zwłaszcza konieczność uwzględnienia stopniowego wycofywania tymczasowych działań nadzwyczajnych. W szczególności wdrożenie,

Oczekuje się, że inne pozytywne wkłady wniosą inwestycje publiczne i inne wydatki kapitałowe finansowane zarówno z budżetów krajowych, jak i z budżetu UE. Znaczny ekspansywny wkład w wysokości prawie ½ % PKB wniosą środki z budżetu UE, głównie w ramach wdrażania planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich.

Przewiduje się, że kurs polityki fiskalnej w strefie euro w 2022 r. będzie nadal wspierać ożywienie gospodarcze. W miarę jak ożywienie gospodarcze nabiera tempa, oczekuje się, że w ramach prowadzonych polityk państwa członkowskie strefy euro będą odchodzić od tymczasowych działań nadzwyczajnych (które mają wygasnąć w większości w 2022 r.) i koncentrować się na środkach wspierających ożywienie gospodarcze, które są niezbędne do ograniczenia strat produkcji i wspierania zielonej i cyfrowej transformacji naszych gospodarek. Na podstawie prognozy Komisji z jesieni 2021 r., która uwzględnia projekty planów budżetowych na 2022 r., oczekuje się dalszej ekspansji fiskalnej o blisko 1 % PKB w 2022 r.

Wydatki finansowane przez UE i wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą nadal wspierać ożywienie gospodarcze i wzrost potencjalny w 2022 r.; dodatkowe wydatki wyniosą łącznie ¼ % PKB (przy czym wydatki finansowane przez UE będą stanowić 0,1 % PKB). W miarę jak przyspiesza wdrażanie planów odbudowy i zwiększania odporności przewiduje się, że wydatki finansowane przez UE będą dalej rosnąć w 2022 r., co przyczyni się do ekspansywnego kursu polityki fiskalnej. Prognozowany jest również dalszy wzrost inwestycji finansowanych ze środków krajowych w przyszłym roku. Spodziewane wsparcie fiskalne na cele finansowania inwestycji publicznych i prywatnych będzie miało pozytywny wpływ na potencjalny wzrost, a tym samym na stabilność finansów publicznych.

Duża część wsparcia fiskalnego w 2022 r. jest przeznaczona na pokrycie wyższych wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych lub wyrównanie niższych dochodów podatkowych (¾ % PKB). W niektórych przypadkach prognozowane zmiany będą miały znaczny wpływ na sytuację fiskalną, również w niektórych państwach członkowskich o wysokim zadłużeniu.

Choć w 2022 r. kurs polityki fiskalnej strefy euro w ujęciu łącznym wydaje się wspierający, można by poprawić jego strukturę. Zgodnie z zaleceniami dla poszczególnych krajów na 2021 r. państwa członkowskie powinny wdrażać różne rodzaje strategii fiskalnych w zależności od poziomu ich długu publicznego. Państwa członkowskie o niskim zadłużeniu powinny realizować wspierający kurs polityki fiskalnej, w tym w ramach impulsu zapewnionego przez RRF. Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu powinny korzystać z RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednocześnie prowadzić rozważną politykę fiskalną. Państwa członkowskie powinny utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych. Jednocześnie powinny utrzymywać

a następnie stopniowe wycofywanie znacznych tymczasowych działań nadzwyczajnych w 2022 r. utrudnia analizę zmian sytuacji fiskalnej. Stopniowe wycofywanie tych działań nie powinno być uznawane za restrykcyjną politykę fiskalną, gdy działalność gospodarcza i liczba przepracowanych godzin powracają do normalnego poziomu. Wyłączenie ich z analizy pomoże uniknąć wprowadzających w błąd wniosków dotyczących zmian w zakresie stymulacji popytu od początku pandemii. Do celów spójności i porównań dostosowano wskaźnik kursu polityki fiskalnej również w odniesieniu do 2020 r., aby wykluczyć tymczasowe działania nadzwyczajne wprowadzone w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19. Biorąc pod uwagę, że w 2020 r. większość impulsu fiskalnego wynikała z tych tymczasowych działań nadzwyczajnych, zmieniony wskaźnik wykorzystany w niniejszym komunikacie wskazuje, że kurs polityki fiskalnej w 2020 r. był jedynie w nieznacznym stopniu ekspansywny. Gdyby uwzględniono tymczasowe działania nadzwyczajne, kurs polityki fiskalnej w strefie euro byłby ekspansywny o 3¾ % w 2020 r. i 2,0 % w 2021 r. oraz restrykcyjny w 2022 r. – o 2,0 %.

pod kontrolą wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych, a państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu powinny go ograniczać. Jak wykazano w sekcji III poniżej, wszystkie państwa członkowskie stosują się do zaleceń dotyczących wykorzystywania RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i wszystkie państwa członkowskie utrzymują lub w większości utrzymują inwestycje finansowane ze środków krajowych. Przewiduje się jednak, że w kilku państwach członkowskich wydatki bieżące finansowane ze środków krajowych będą dalej rosły w 2022 r. i przewyższą potencjalny wzrost, w tym w niektórych państwach o wysokim ryzyku dla stabilności finansów publicznych. Prognozowany trend wzrostowy wydatków bieżących powyżej potencjalnego wzrostu jest podobny w latach 2020 i 2021, co wskazuje na rosnące znaczenie stałych wydatków bieżących lub obniżek podatków bez zapewnienia finansowania z innych źródeł. Przesunięcie wsparcia fiskalnego – w miarę możliwości – na inwestycje, poprawiłoby zatem strukturę kursu polityki fiskalnej na 2022 r. Elementy te sprzyjałyby inwestycjom i doprowadziłyby do poprawy średniookresowej stabilności finansów publicznych. Ponadto w przypadku państw członkowskich o wysokim zadłużeniu ograniczenie wzrostu wydatków bieżących pomoże w prowadzeniu rozważnej polityki fiskalnej, zgodnie z zaleceniem Rady.

Ramka 2. Wskaźniki kursu polityki fiskalnej stosowane podczas pandemii COVID-19

Tradycyjnie kurs polityki fiskalnej wskazuje na krótkoterminowy wpływ uznaniowej polityki fiskalnej na gospodarkę i jest określany jako miara zmiany w ujęciu rok do roku sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Biorąc jednak pod uwagę wyjątkowe okoliczności spowodowane pandemią COVID-19, obecność znacznych transferów z budżetu UE (takich jak środki z RRF lub inne dotacje UE) oraz znaczną niepewność co do szacunków luki produktowej, tradycyjne wskaźniki, takie jak zmiana strukturalnego salda budżetowego lub wartość odniesienia dotycząca wydatków, nie są uznawane za odpowiednie do pomiaru kursu polityki fiskalnej w obecnym kontekście.

W szczególności zmiana strukturalnego salda budżetowego nie odzwierciedla dodatkowego impulsu fiskalnego zapewnionego przez UE, ponieważ powiązane wydatki krajowe są całkowicie równoważone odpowiednimi dochodami z UE. Gospodarka może zatem odczuć znaczny impuls ze strony UE, który nie będzie widoczny w nominalnym lub strukturalnym saldzie budżetowym. Także wartość odniesienia dotycząca wydatków nie uwzględnia wpływu wydatków finansowanych przez UE, a zatem nie daje obrazu ogólnego kursu polityki fiskalnej.

Ponadto wprowadzenie i stopniowe wycofywanie tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem miało również znaczny wpływ na salda sektora instytucji rządowych i samorządowych od 2020 r. Działania te mają zasadniczo na celu wspieranie systemów opieki zdrowotnej oraz rekompensowanie pracownikom i przedsiębiorstwom strat w dochodach spowodowanych pandemią. Mają one charakter tymczasowy i wygasają w 2023 r. lub wcześniej, ale ich wpływ zależy od rozwoju sytuacji zdrowotnej. O ile były one użyteczne w początkowym stadium kryzysu, działania te mogą jednak okazać się mniej skuteczne, jeśli chodzi o wsparcie ożywienia gospodarczego, gdy sytuacja nadzwyczajna związana ze zdrowiem będzie stopniowo ulegać poprawie.

Z tego względu Komisja stosuje miarę kursu polityki fiskalnej opartą na zmianie wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów) w stosunku do średniej stopy wzrostu potencjalnego PKB w okresie 10 lat. Agregat wydatków obejmuje wydatki finansowane ze środków krajowych oraz wydatki finansowane z RRF i innych dotacji UE, a zatem mierzy impuls zarówno ze strony budżetu krajowego, jak i UE. Jednocześnie, biorąc pod uwagę

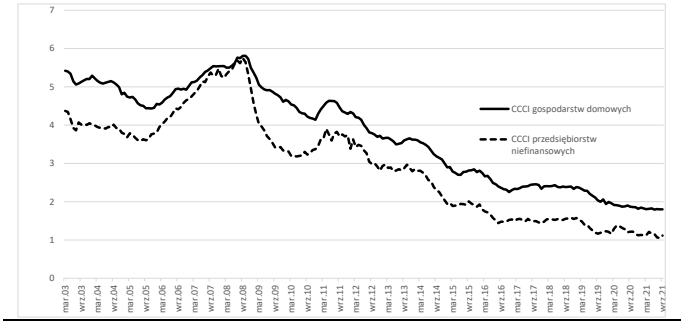
wyjątkowe okoliczności spowodowane skutkami pandemii COVID-19, miara ta wyklucza wpływ tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem. Różnicę między zmianą wydatków pierwotnych netto (określoną powyżej) w stosunku do średniego wzrostu potencjalnego PKB w okresie 10 lat można wówczas interpretować jako miarę ogólnego kursu polityki fiskalnej.

Zgodnie z zaleceniami Rady z dnia 2 czerwca 2021 r. w ocenie Komisji zwraca się również szczególną uwagę na zmiany każdego z podkomponentów ogólnego kursu polityki fiskalnej, w szczególności wydatków finansowanych z dotacji w ramach RRF i innych funduszy UE, inwestycji finansowanych ze środków krajowych oraz bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych.

Kurs polityki pieniężnej

Akomodacyjny kurs polityki pieniężnej EBC od początku pandemii przyczyniał się do utrzymania korzystnych warunków finansowania w całej strefie euro. Chociaż od września wzrosły długoterminowe rynkowe stopy procentowe, złożony wskaźnik kosztów kredytu (CCCI)[19] przedsiębiorstw i gospodarstw domowych strefy euro utrzymuje się do tej pory na historycznie niskim poziomie (wykres 2.9). Dzięki zachowaniu korzystnych warunków finansowania środki z zakresu polityki pieniężnej EBC[20] przyczyniły się również do skuteczniejszej transmisji impulsów fiskalnych na całą gospodarkę strefy euro w czasie pandemii. Jednocześnie wspierający kurs polityki fiskalnej pomagał również w transmisji polityki pieniężnej EBC. Ta silna komplementarność między polityką fiskalną i pieniężną w strefie euro stworzyła przestrzeń do równoległego działania obu polityk i skutecznie łagodziła szkody gospodarcze spowodowane pandemią. W przyszłości warunki finansowe powinny pozostać korzystne, a zakładane rynkowe stopy forward sugerują jedynie bardzo stopniowy wzrost zarówno krótko-, jak i długoterminowych stóp

Wykres 2.9 **Złożone wskaźniki kosztów kredytu (CCCI) ponoszonych przez przedsiębiorstwa niefinansowe i gospodarstwa domowe w strefie euro**

Źródło: EBC, Bloomberg, Datastream, obliczenia DG ECFIN.

[19] Złożony wskaźnik kosztów kredytu (CCCI) jest syntetyczną miarą kosztów finansowania zewnętrznego dla sektora przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w strefie euro. CCCI przedsiębiorstw niefinansowych obejmuje koszty zarówno kredytów bankowych, jak i pożyczek na rynkach finansowych (tj. poprzez obligacje). CCCI gospodarstw domowych obejmuje koszty trzech rodzajów kredytów bankowych udzielanych gospodarstwom domowym, tj. na cele konsumpcyjne, mieszkaniowe i inne.

[20] EBC wprowadził szereg środków, które poluzowały politykę pieniężną w celu złagodzenia negatywnych skutków gospodarczych pandemii COVID-19. Środki te polegały na znacznych dodatkowych zakupach aktywów w ramach programu zakupu aktywów, a w szczególności w ramach Pandemicznego Programu Zakupów Awaryjnych, zapewnianiu bankom strefy euro wystarczającej płynności na bardzo korzystnych warunkach, w szczególności poprzez trzecią serię ukierunkowanych dłuższych operacji refinansujących (TLTRO III), oraz na złagodzeniu wymogów dotyczących zabezpieczeń w ramach operacji zapewniania płynności przeprowadzanych z bankami strefy euro.

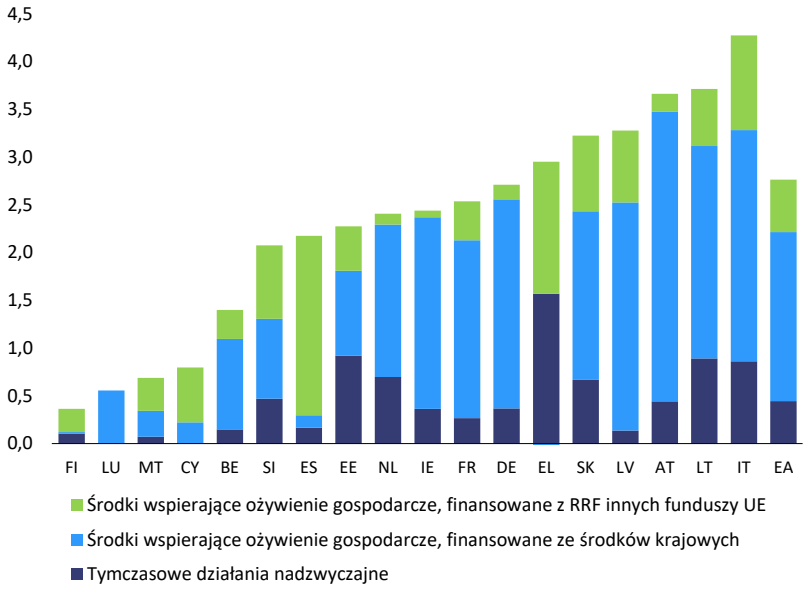
procentowych w 2022 r. Na ostatnim październikowym posiedzeniu w sprawie polityki pieniężnej Rada Prezesów EBC uznała, że obecne środki z zakresu polityki pieniężnej EBC nadal mają kluczowe znaczenie dla pojawienia się trwałego ożywienia gospodarczego, a następnie doprowadzenia inflacji w średnim okresie do docelowego poziomu 2 %. Rada Prezesów EBC uznała również, że ukierunkowane i skoordynowane wsparcie fiskalne powinno nadal uzupełniać politykę pieniężną.

III. Ocena projektów planów budżetowych

Działania fiskalne podejmowane w odpowiedzi na pandemię COVID-19 we wszystkich państwach członkowskich: od sytuacji nadzwyczajnej do odbudowy

Oczekuje się, że w 2022 r. większość państw będzie stopniowo wycofywać tymczasowe działania nadzwyczajne i przenosić punkt ciężkości na środki wspierające ożywienie gospodarcze (wykres 3.1). Oczekuje się, że koszt środków wspierających ożywienie gospodarcze, częściowo finansowanych z RRF i innych funduszy UE, przekroczy w 2022 r. 3 % PKB we Włoszech, na Łotwie i w Austrii, a w kolejnych siedmiu państwach członkowskich przekroczy 2 %. Oczekuje się, że cztery państwa członkowskie sfinansują z funduszy UE środki wspierające ożywienie gospodarcze o wartości co najmniej 1 % PKB. Najwyższe koszty tymczasowych działań nadzwyczajnych w 2022 r. prognozuje się w Estonii, Niderlandach, Grecji, Słowacji, na Litwie i we Włoszech. Zakończenie ostatnich tymczasowych działań nadzwyczajnych ma nastąpić w 2023 r.

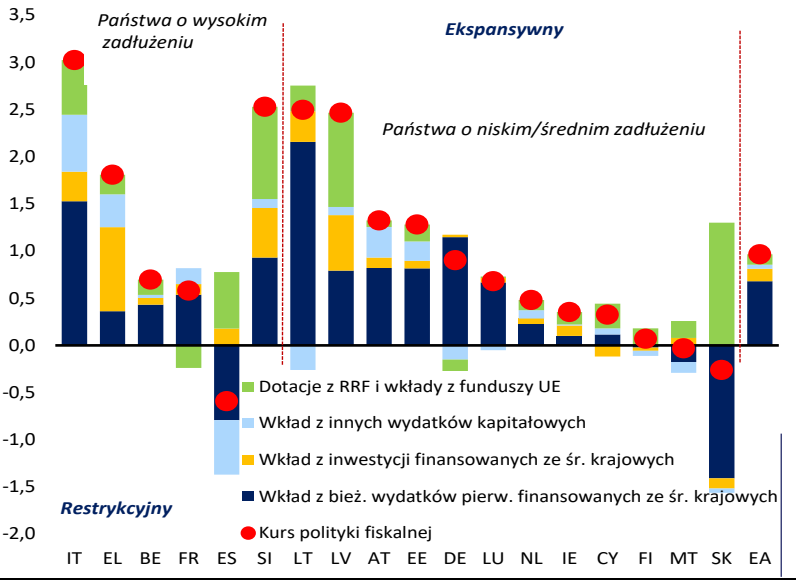
Wykres 3.1 **Tymczasowe działania nadzwyczajne i środki wspierające ożywienie gospodarcze, 2022 r. (% PKB)**

Uwaga: Na wykresie przedstawiono koszt w 2022 r. środków przyjętych od 2020 r. Definicja tymczasowych działań nadzwyczajnych znajduje się w ramce 2. Definicja środków wspierających ożywienie gospodarcze znajduje się w przypisie 12.
Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

Oczekuje się, że kurs polityki fiskalnej wciąż będzie mieć wspierający charakter w prawie wszystkich państwach członkowskich w 2022 r. (wykres 3.2). Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje się, że 17

Wykres 3.2 **Kurs polityki fiskalnej państw członkowskich strefy euro w 2022 r. (% PKB)**

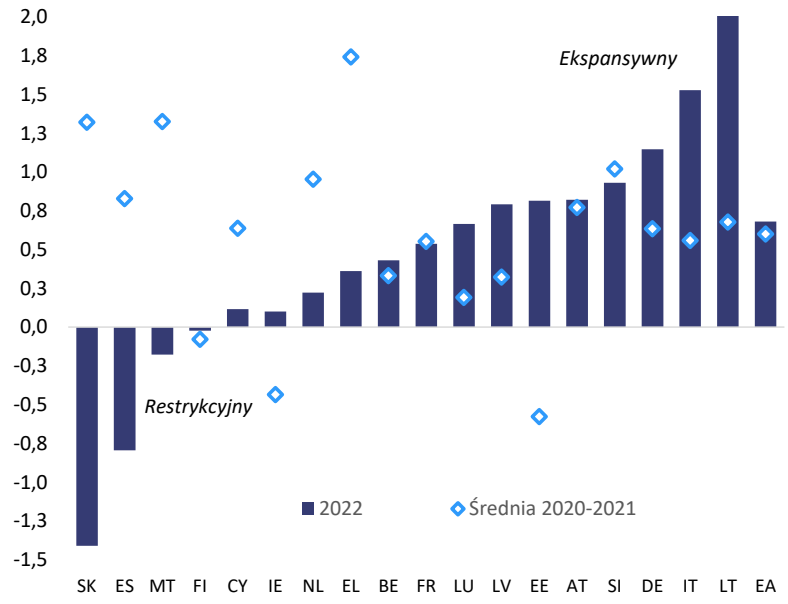

Uwaga: Na wykresie przedstawiono kurs polityki fiskalnej i jego komponenty, z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z COVID-19, wyłącznie w oparciu o prognozę Komisji, ponieważ dane z projektów planów budżetowych dotyczące tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z COVID-19 nie są dostępne.
Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

państw członkowskich zapewni neutralny lub wspierający kurs polityki fiskalnej, w niektórych przypadkach na wysokim poziomie, przy ekspansji fiskalnej o co najmniej 1 % PKB. Prognozuje się, że zdecydowana większość państw członkowskich o niskim/średnim zadłużeniu będzie realizować wspierający kurs polityki fiskalnej w 2022 r., jak wskazano w zaleceniach skierowanych do nich wiosną. Jedynym wyjątkiem jest Słowacja, w przypadku której prognozuje się przyjęcie w 2022 r. restrykcyjnego kurs polityki fiskalnej na poziomie 0,3 % PKB w kontekście znacznego wzrostu produkcji. W przypadku Malty prognozowany jest neutralny kurs polityki fiskalnej, co odzwierciedla głównie bardzo wysoki szacowany wzrost potencjalny. Większość państw członkowskich o wysokim zadłużeniu planuje ekspansję fiskalną (Belgia, Grecja, Francja i Włochy). Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu otrzymały zalecenie wykorzystania RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednocześnie prowadzenia rozważnej polityki fiskalnej.

W kilku państwach prognozowany wspierający kurs polityki fiskalnej odzwierciedla wyższe wydatki bieżące finansowane ze środków krajowych lub cięcia podatkowe, podczas gdy w około jednej trzeciej odzwierciedla on wyższe inwestycje (wykres 3.2). Przewiduje się, że w większości państw członkowskich wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. przekroczy stopę średniookresowego potencjalnego wzrostu, co będzie oznaczało pozytywny wkład w ogólny kurs polityki fiskalnej (ramka 2 zawiera szczegółowe zestawienie wskaźników kursu polityki fiskalnej). Wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych ma być główną siłą napędową wspierającego kursu polityki fiskalnej w dziesięciu państwach członkowskich. Oczekuje się, że tylko w Hiszpanii, na Malcie i na Słowacji wydatki bieżące finansowane ze środków krajowych wniosą restrykcyjny wkład w kurs polityki fiskalnej, ponieważ zgodnie z prognozą dynamika niemających charakteru tymczasowego wydatków bieżących ma spowolnić po znacznym wzroście odnotowanym w latach 2020–2021 (wykres 3.3). Oczekuje się, że w Grecji, Irlandii, na Łotwie i w Słowenii wspierający kurs polityki fiskalnej w 2022 r. będzie napędzany inwestycjami finansowanymi ze środków krajowych i unijnych (wykres 3.2).

Wykres 3.3 **Wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych, średnia w latach 2020–2021 i 2022 r. (% PKB; powyżej średniookresowego potencjalnego wzrostu)**

Uwaga: Ten agregat wydatków jest definiowany w ujęciu pierwotnym i po odliczeniu dochodów uznaniowych. Tymczasowe działania nadzwyczajne nie zostały uwzględnione.
Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

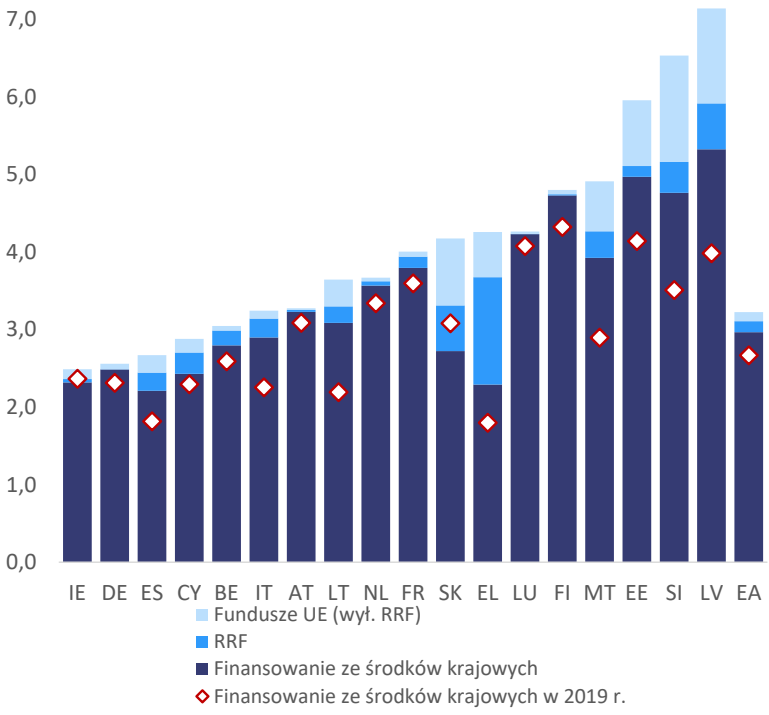
Wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych przekracza stopę średnioterminowego potencjalnego wzrostu w 2022 r. we wszystkich państwach członkowskich z wyjątkiem Hiszpanii, Malty i Słowacji (wykres 3.3). We Włoszech wpływ wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych na sytuację fiskalną wynosi 1,5 % PKB. Poziom zadłużenia Włoch jest wysoki i państwo to otrzymało zalecenie ograniczenia wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych oraz wykorzystania RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednocześnie prowadzenia rozważnej polityki fiskalnej. Wpływ wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych na sytuację fiskalną wynosi 0,8 % PKB na Łotwie i 2,2 % PKB na Litwie. Łotwa i Litwa – obydwa państwa o niskim/średnim poziomie zadłużenia – otrzymały zalecenie utrzymania pod kontrolą wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych.

Oczekuje się, że wszystkie państwa członkowskie utrzymają lub w większości utrzymają swoje wydatki inwestycyjne finansowane ze środków krajowych w 2022 r. (wykres 3.4). Według prognozy Komisji z jesieni 2021 r. wzrost inwestycji finansowanych ze środków krajowych przekracza potencjalny wzrost w Belgii, Estonii, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Francji, Włoszech, na Litwie, Łotwie, Malcie, w Niderlandach, Austrii i Słowenii, przyczyniając się do wspierającego kursu polityki fiskalnej. Jest on zasadniczo równy potencjalnemu wzrostowi w Niemczech, Luksemburgu, Finlandii, na Cyprze i na Słowacji, gdzie inwestycje finansowane ze środków krajowych nie ulegają znaczącym zmianom.

Wydatki finansowane z RRF

Większość państw członkowskich zgłosiła środki finansowane z RRF w swoich projektach planów budżetowych

Wykres 3.4 **Inwestycje publiczne w latach 2019–2022 (% PKB)**

Uwaga: Z uwagi na brak planu odbudowy i zwiększania odporności Niderlandy nie uwzględniły w swoim projekcie planu budżetowego żadnych prognoz związanych z RRF. [W przypadku Niderlandów w prognozie Komisji z jesieni 2021 r. założono, że plan odbudowy i zwiększania odporności zostanie przedłożony w 2022 r., a w odniesieniu do kwot dotyczących RRF dokonano ekstrapolacji liniowej.]

Źródło: Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

na 2022 r.[21] Wiele państw członkowskich zgłosiło również środki finansowane z RRF na okres długo po 2022 r., mimo że było to opcjonalne. Irlandia i Litwa nie zgłosiły, w jaki sposób rozdzielono łączne wydatki kapitałowe finansowane z RRF. Ponadto Niderlandy nie uwzględniły żadnego wpływu RRF w swoim projekcie planu budżetowego z uwagi na brak planu odbudowy i zwiększania odporności.

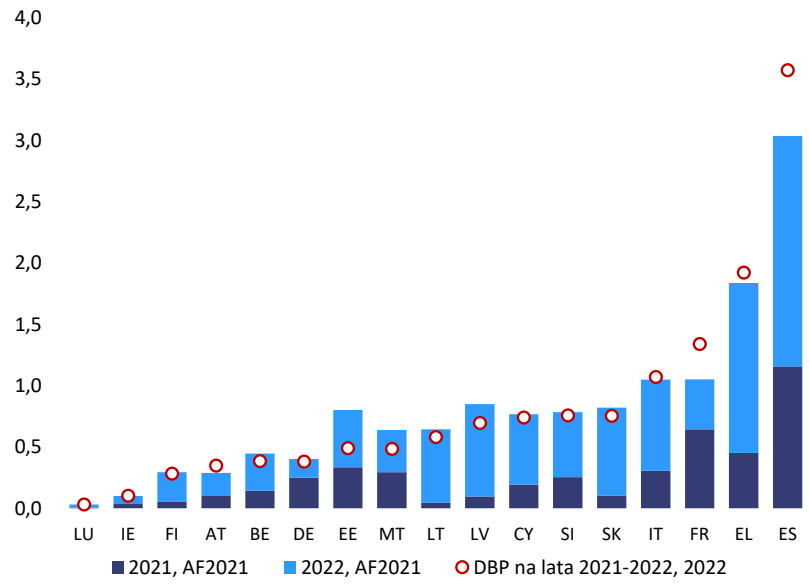
Profil wydatków dotacji w ramach RRF w latach 2020–2022 w państwach członkowskich strefy euro wykazuje pewien stopień zróżnicowania. Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. niewielka liczba państw członkowskich (Austria, Niemcy, Francja, Cypr, Hiszpania, Luksemburg, Malta i Włochy) planuje wykorzystać dotacje w ramach RRF do retroaktywnego finansowania wydatków poniesionych w 2020 r.[22] Prognozuje się, że w 2021 r. wyrażone jako procent PKB wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF pozostaną ograniczone w większości państw członkowskich, przy czym jedynymi wyjątkami są Francja, Hiszpania, Estonia i Grecja, w których już teraz oczekuje się znacznego udziału wydatków w PKB. Prognozuje się, że w 2022 r. wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF znacznie wzrosną w wielu państwach członkowskich. W szczególności oczekuje się, że wyniosą one powyżej 1 % PKB w przypadku Grecji i Hiszpanii oraz powyżej 0,7 % PKB w przypadku Włoch, Łotwy i Słowacji. Oczekuje się natomiast, że wydatki te pozostaną poniżej 0,2 % PKB w Irlandii, Luksemburgu, Niemczech i Austrii. Odzwierciedla to wielkość alokacji dotacji w ramach RRF oraz harmonogram wypłat związanych z planowanym osiągnięciem kamieni milowych i wartości docelowych.

[21] Ogólnie rzecz biorąc, kompletność sprawozdawczości poprawiła się w porównaniu z programami stabilności i konwergencji na 2021 r. W sprawozdawczości niektórych państw członkowskich pozostaje jednak szereg problemów, takich jak nieprawidłowe stosowanie zasad rachunkowości dotyczących transakcji związanych z RRF lub niesumowanie się komponentów do wartości ogółem.

[22] Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/241 ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności działania rozpoczęte począwszy od dnia 1 lutego 2020 r. kwalifikują się do finansowania z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, pod warunkiem że spełniają wymogi określone w tym rozporządzeniu. Ponadto, zgodnie z wytycznymi Eurostatu, ogólna zasada neutralności dotycząca księgowania dotacji UE wyjątkowo nie ma zastosowania do wydatków kwalifikowalnych poniesionych w 2020 r. Odpowiadające im dochody należy zaksięgować w momencie zatwierdzania planu odbudowy i zwiększania odporności przez Radę, tj. w większości przypadków w 2021 r.

Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu wykorzystują większość dotacji w ramach RRF do finansowania dodatkowych inwestycji zgodnie z zaleceniami dla poszczególnych krajów na 2021 r. Według prognozy Komisji z jesieni 2021 r. państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu (Belgia, Grecja, Hiszpania, Francja, Włochy) stosują się do otrzymanego zalecenia Rady dotyczącego wykorzystania RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze. Jedno państwo członkowskie (Grecja) przeznaczyło pełną kwotę dotacji w ramach RRF w 2022 r. na finansowanie inwestycji publicznych. Pozostałe państwa członkowskie (Belgia, Hiszpania, Francja, Włochy) przeznaczyły w 2022 r. ponad 60 % swoich dotacji w ramach RRF na finansowanie inwestycji prywatnych i publicznych.

Wykres 3.5 **Wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF w latach 2021 i 2022 (% PKB)**

Uwaga: Z uwagi na brak planu odbudowy i zwiększania odporności Niderlandy nie uwzględniły w swoim projekcie planu budżetowego żadnego wpływu RRF. Aby umożliwić porównanie projektów planów budżetowych z prognozą Komisji z jesieni 2021 r., przy wyrażaniu wartości w % PKB wykorzystano projekcje dotyczące PKB przedstawione w prognozie Komisji z jesieni 2021 r. Pewne różnice między projektami planów budżetowych a prognozą Komisji z jesieni 2021 r. mogą wynikać z użycia zaokrąglonych danych w projektach planów budżetowych.
Źródła: Projekty planów budżetowych państw członkowskich na 2022 r. i prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2021 r.

Ocena Komisji dotycząca projektów planów budżetowych na 2022 r.

Opinie Komisji w sprawie projektów planów budżetowych na 2022 r. koncentrują się na spójności tych planów z zaleceniami Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła, by państwa członkowskie o niskim zadłużeniu realizowały wspierający kurs polityki fiskalnej, w tym w ramach impulsu zapewnionego przez RRF. Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu powinny korzystać z RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze i jednocześnie prowadzić rozważną politykę fiskalną. Wszystkie państwa członkowskie powinny utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych. Jednocześnie z uwagi na fakt, że wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych powinien być utrzymywany pod kontrolą oraz ograniczany w przypadku państw członkowskich o wysokim zadłużeniu, wydano w tym celu zalecenie dla tych państw członkowskich, w których na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2021 r. kwestię tę uznano za problem. Umożliwi to wykorzystanie środków polityki fiskalnej do stworzenia przestrzeni dla inwestycji i zmaksymalizowania wsparcia na rzecz ożywienia gospodarczego bez

przesądzania o przyszłych trajektoriach fiskalnych i bez tworzenia trwałych obciążeń dla finansów publicznych, tak by utrzymać rozważną politykę fiskalną.

Rada zaleciła również państwom członkowskim zwrócenie szczególnej uwagi na strukturę finansów publicznych, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków budżetu krajowego. Jakość środków budżetowych powinna zapewnić trwałe ożywienie gospodarcze sprzyjające włączeniu społecznemu. Zrównoważone i pobudzające wzrost gospodarczy inwestycje powinny być traktowane priorytetowo, w szczególności inwestycje wspierające zieloną i cyfrową transformację. Strukturalne reformy fiskalne pomogą zapewnić finansowanie priorytetów polityki publicznej i przyczynią się do długoterminowej stabilności finansów publicznych, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez zwiększenie zasięgu, adekwatności i stabilności powszechnych systemów ochrony zdrowia i ochrony socjalnej.

Prawie wszystkie państwa członkowskie strefy euro przedłożyły projekty planów budżetowych do dnia 15 października, zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) nr 473/2013. Jedyny wyjątek stanowiły Włochy, które przedłożyły swój plan w dniu 20 października. Francja przedłożyła zaktualizowany projekt planu budżetowego w dniu 22 października. W przypadku Niderlandów projekt planu budżetowego przedłożył ustępujący rząd. Z chwilą objęcia władzy przez nowy rząd oraz co do zasady przynajmniej na miesiąc przed planowanym terminem przyjęcia projektu ustawy budżetowej przez parlament narodowy władze proszone są o przedłożenie Komisji i Eurogrupie zaktualizowanego planu. Komisja nie przyjęła opinii w sprawie projektu planu budżetowego przedłożonego przez Portugalię, ponieważ budżet został w międzyczasie odrzucony przez parlament tego kraju. W dniu 15 listopada Komisja wysłała pismo, w którym zwróciła się do władz portugalskich o przedłożenie w należytym czasie Komisji i Eurogrupie nowego projektu planu budżetowego, jak tylko rząd przedstawi parlamentowi portugalskiemu nowy projekt ustawy o budżecie państwa na 2022 r. Przedłożenie powinno nastąpić co najmniej miesiąc przed planowanym przyjęciem nowego projektu ustawy budżetowej przez parlament narodowy.

Poniżej przedstawiono streszczenie opinii Komisji[23] opartych na prognozie Komisji z jesieni 2021 r.:

Państwa członkowskie o wysokim zadłużeniu (Belgia, Francja, Grecja, Włochy i Hiszpania)

- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie wykorzystują RRF do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze.
- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie utrzymują inwestycje finansowane ze środków krajowych.
- Rada zaleciła **Włochom** ograniczenie wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. Prognozuje się, że nie zostanie to w wystarczającym stopniu zapewnione, ponieważ wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po

[23] Zwykłe dokumenty robocze służb Komisji towarzyszące opiniom Komisji w sprawie projektów planów budżetowych nie są publikowane w tym roku z uwagi na jakościowy charakter zaleceń przyjętych przez Radę oraz utrzymanie odstępstw od zwykłych wymogów budżetowych po uruchomieniu ogólnej klauzuli wyjścia w ramach paktu stabilności i wzrostu. Do opinii dołączono załącznik statystyczny zawierający informacje niezbędne do oceny planów państw członkowskich.

stronie dochodów) w 2022 r. wniesie znaczny wkład w ogólnie wspierający kurs polityki fiskalnej Włoch. W celu przyczynienia się do prowadzenia rozważnej polityki fiskalnej Komisja wzywa Włochy do wdrożenia niezbędnych środków w ramach krajowej procedury budżetowej, aby ograniczyć wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych.

- Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego **Belgii, Francji, Grecji, Włoch i Hiszpanii** i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej.

Państwa członkowskie o niskim/średnim zadłużeniu (Austria, Cypr, Estonia, Finlandia, Niemcy, Irlandia, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Słowenia i Słowacja)

- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem **Słowacji** i **Malty**, realizują wspierający kurs polityki fiskalnej, w tym w ramach impulsu zapewnionego przez RRF. Restrykcyjny kurs polityki fiskalnej Słowacji ma miejsce w kontekście wysokiego wzrostu produkcji i pojawiających się ograniczeń zdolności produkcyjnych. Neutralny kurs polityki fiskalnej Malty odzwierciedla głównie bardzo wysoki szacowany wzrost potencjalny, podczas gdy inwestycje publiczne osiągają rekordowo wysoki poziom. Jest to zasadniczo zgodne z zaleceniem Rady.
- Wszystkie państwa członkowskie planują korzystać z RRF w celu wsparcia ożywienia gospodarczego, natomiast Niderlandy nie przedłożyły jeszcze swojego planu odbudowy i zwiększania odporności.
- Zgodnie z zaleceniem Rady wszystkie państwa członkowskie utrzymują lub w większości utrzymują inwestycje finansowane ze środków krajowych.
- Rada zaleciła **Łotwie** i **Litwie** kontrolę wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. Prognozuje się, że nie zostanie to w wystarczającym stopniu zapewnione, ponieważ wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. wniesie znaczny wkład w ogólnie wspierający kurs polityki fiskalnej tych krajów.

Ogólnie rzecz biorąc, projekty planów budżetowych obejmują środki, które zmierzają do wzmocnienia struktury finansów publicznych i przyczynienia się do trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w tym poprzez inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Pełna ocena reform fiskalno–strukturalnych wdrożonych przez państwa członkowskie zostanie przeprowadzona w kontekście oceny realizacji planów odbudowy i zwiększania odporności oraz sprawozdań krajowych z 2022 r.

Wzywa się państwa członkowskie, aby uwzględniały skalę ożywienia gospodarczego i dokonywały regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz były gotowe do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

ZAŁĄCZNIK I: Ocena projektów planów budżetowych poszczególnych krajów na 2022 r.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Austrii**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Austria planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Austria planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Wzywa się Austrię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Belgii**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający. Zgodnie z zaleceniem Rady Belgia planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Belgia planuje również utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego Belgii i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Działania zapowiedziane w projekcie planu budżetowego są zgodne z zaleceniem, chociaż ich skala jest nieduża. Wzywa się Belgię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Cypru**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Cypr planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zasadniczo zgodnie z zaleceniem Rady Cypr planuje utrzymanie na niemal niezmienionym poziomie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Oczekuje się, że inwestycje i reformy finansowane z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności doprowadzą do osiągnięcia tych celów i przyczynią się do wsparcia długoterminowej stabilności finansów publicznych. Wzywa się Cypr, aby uwzględniał skalę ożywienia gospodarczego i dokonywał regularnego przeglądu stosowania, skuteczności

i adekwatności środków wsparcia oraz był gotowy do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Estonii**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Estonia planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Estonia planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Niektóre środki uwzględnione w projekcie planu budżetowego dotyczą technologii informacyjnych i zielonych inwestycji i w związku z tym spodziewane jest, że przyczynią się do realizacji zalecenia. Wzywa się Estonię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Finlandii**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Finlandia planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Finlandia planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Środki związane z realizacją programu rządowego oraz planu odbudowy i zwiększania odporności zawarte w projekcie planu budżetowego Finlandii przyczyniają się do wypełnienia tego zalecenia Rady. Wzywa się Finlandię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w zaktualizowanym projekcie planu budżetowego **Francji**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający. Zgodnie z zaleceniem Rady Francja planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Francja planuje również utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego Francji i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. W tym względzie środki przewidziane w projekcie planu budżetowego Francji

przyczyniają się do realizacji zalecenia Rady dotyczącego zapewnienia trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, a jednocześnie uwzględniają priorytetowe traktowanie zielonej i cyfrowej transformacji, a także adekwatności i stabilności powszechnych systemów opieki zdrowotnej i ochrony socjalnej. Wzywa się Francję, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Niemiec**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Niemcy planują stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Niemcy planują utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Środki stanowiące podstawę projektu planu budżetowego przyczyniają się do realizacji tych celów. Wzywa się Niemcy, aby uwzględniały skalę ożywienia gospodarczego i dokonywały regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz były gotowe do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Grecji**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający. Zgodnie z zaleceniem Rady Grecja planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Grecja planuje również utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego Grecji i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Większość nadzwyczajnych środków wsparcia zostanie stopniowo wycofana w 2021 r., a działania ujęte w projekcie planu budżetowego na 2022 r. mają na celu stymulowanie popytu zagregowanego i zatrudnienia, co przyczyni się do trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Inwestycje i reformy finansowane z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności wniosą ponadto znaczny wkład w zieloną i cyfrową transformację. Oczekuje się również, że wdrożenie strukturalnych reform fiskalnych, takich jak przeglądy wydatków, reforma budżetowania zadaniowego, zakończenie klasyfikacji funkcjonalnej i opracowanie ram ekologicznego planowania budżetu, poprawi efektywność finansów publicznych. Wzywa się Grecję, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Irlandii**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Irlandia planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Irlandia planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Środki zawarte w krajowym planie rozwoju, takie jak modernizacja budynków mieszkalnych i narodowy plan szerokopasmowy, są zgodne ze wsparciem zielonej i cyfrowej transformacji. Wzywa się Irlandię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Włoch**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający. Zgodnie z zaleceniem Rady Włochy planują stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Włochy planują również utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Jednocześnie Włochy nie planują ograniczenia w wystarczającym stopniu wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. W celu przyczynienia się do prowadzenia rozważnej polityki fiskalnej Komisja wzywa Włochy do wdrożenia niezbędnych środków w ramach krajowej procedury budżetowej, aby ograniczyć wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego Włoch i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. W tym względzie środki przewidziane w projekcie planu budżetowego Włoch przyczyniają się do realizacji zalecenia Rady dotyczącego zapewnienia trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, a jednocześnie uwzględniają priorytetowe traktowanie zielonej i cyfrowej transformacji. Wzywa się Włochy, aby uwzględniały skalę ożywienia gospodarczego i dokonywały regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz były gotowe do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Łotwy**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Łotwa planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Łotwa planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Jednocześnie Łotwa nie utrzymuje pod kontrolą w wystarczającym stopniu wzrostu wydatków bieżących

finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Działania ujęte w planie odbudowy i zwiększania odporności Łotwy i stanowiące część projektu planu budżetowego mają na celu zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych związanych z zieloną i cyfrową transformacją. Wzywa się Łotwę, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Litwy**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Litwa planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Litwa planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Jednocześnie Litwa nie utrzymuje pod dostateczną kontrolą wzrostu wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Środki przewidziane w planie odbudowy i zwiększania odporności Litwy oraz w projekcie planu budżetowego Litwy mają przyczynić się do realizacji tego zalecenia. Wzywa się Litwę, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Luksemburga**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Luksemburg planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Luksemburg planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. W tym względzie środki przewidziane w projekcie planu budżetowego Luksemburga przyczyniają się do realizacji zalecenia Rady dotyczącego zapewnienia trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, a jednocześnie uwzględniają priorytetowe traktowanie zielonej i cyfrowej transformacji, a także adekwatności i stabilności powszechnych systemów ochrony zdrowia i ochrony socjalnej. Wzywa się Luksemburg, aby uwzględniał skalę ożywienia gospodarczego i dokonywał regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz był gotowy do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Malty**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie neutralny w kontekście bardzo wysokiego szacowanego wzrostu potencjalnego, a inwestycje publiczne

osiągną rekordowo wysoki poziom, zasadniczo zgodnie z zaleceniem Rady. Malta planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Malta planuje również utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Oczekuje się, że zwiększenie inwestycji publicznych zaplanowane w projekcie planu budżetowego Malty przyczyni się do zielonej i cyfrowej transformacji oraz zwiększy potencjał wzrostu, podczas gdy wzrost uprawnień emerytalno-rentowych, choć ograniczony, może zwiększyć presję na stabilność systemu emerytalnego. Wzywa się Maltę, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Niderlandów**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym zakładany impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Przyjmuje się, że Niderlandy stale wspierają ożywienie gospodarcze poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Niderlandy planują utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Środki przewidziane w projekcie planu budżetowego Niderlandów mają przyczynić się do realizacji tego zalecenia. Wzywa się Niderlandy, aby uwzględniały skalę ożywienia gospodarczego i dokonywały regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz były gotowe do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności. Z chwilą objęcia władzy przez nowy rząd oraz co do zasady przynajmniej na miesiąc przed planowanym terminem przyjęcia projektu ustawy budżetowej przez parlament narodowy władze proszone są o przedłożenie Komisji i Eurogrupie zaktualizowanego projektu planu budżetowego.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Słowacji**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie restrykcyjny w kontekście wysokiego wzrostu produkcji i pojawiających się oznak ograniczenia zdolności produkcyjnych w 2022 r., zasadniczo zgodnie z zaleceniem Rady. Słowacja planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zasadniczo zgodnie z zaleceniem Rady Słowacja planuje utrzymanie na niemal niezmienionym poziomie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. Działania zapowiedziane w projekcie planu budżetowego są zgodne z zaleceniem, chociaż ich skala jest nieduża. Wzywa się Słowację, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Słowenii**, prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie wspierający, zgodnie z zaleceniem Rady. Słowenia planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Słowenia planuje utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. W przypadku większości środków uwzględniono zalecenie Rady, jednak przyjęta reforma podatkowa może utrudnić trwałe ożywienie gospodarcze sprzyjające włączeniu społecznemu. Wzywa się Słowenię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

Na podstawie prognozy Komisji i z uwzględnieniem informacji zawartych w projekcie planu budżetowego **Hiszpanii**, prognozuje się, że ogólny kurs polityki fiskalnej w 2022 r., w tym impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, będzie restrykcyjny. Zgodnie z zaleceniem Rady Hiszpania planuje stałe wspieranie ożywienia gospodarczego poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji. Zgodnie z zaleceniem Rady Hiszpania planuje również utrzymanie inwestycji finansowanych ze środków krajowych. Biorąc pod uwagę poziom długu publicznego Hiszpanii i poważne wyzwania w zakresie stabilności finansów publicznych w średnim okresie przed wybuchem pandemii COVID-19, ważne jest, by przy przyjmowaniu wspierających środków budżetowych utrzymać rozważną politykę fiskalną w celu zapewnienia stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej. Komisja przypomina o znaczeniu struktury finansów publicznych i jakości środków budżetowych, co obejmuje między innymi inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy, w szczególności wspierające zieloną i cyfrową transformację. W tym kontekście projekt planu budżetowego zawiera szczegółowe środki, które zmierzają w tym kierunku i sprzyjają transformacji cyfrowej, podnosząc jakość sieci połączeń i zwiększając cyberbezpieczeństwo za pomocą różnych planów działania, takich jak „Plan na rzecz łączności i infrastruktury cyfrowej dla społeczeństwa”. Zielona transformacja jest również objęta nową ustawą w sprawie zmiany klimatu i transformacji energetycznej oraz krajowym planem hydrologicznym na lata 2021–2027. Zwiększone zostanie również wsparcie publiczne m.in. na badania i rozwój oraz transfer wiedzy za pośrednictwem Hiszpańskiej Agencji Badawczej i programu Red Cervera. Wzywa się Hiszpanię, aby uwzględniała skalę ożywienia gospodarczego i dokonywała regularnego przeglądu stosowania, skuteczności i adekwatności środków wsparcia oraz była gotowa do ich dostosowania, w razie potrzeby, do zmieniających się okoliczności.

ZAŁĄCZNIK II: Metodyka i założenia leżące u podstaw prognozy Komisji z jesieni 2021 r.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 473/2013 „do ogólnej oceny załącza się metodologię (...) oraz założenia najbardziej aktualnych prognoz gospodarczych służb Komisji dla każdego z państw członkowskich, w tym szacunki wpływu zagregowanych działań budżetowych na wzrost gospodarczy". Założenia leżące u podstaw prognozy Komisji z jesieni 2021 r., sporządzonej niezależnie przez służby Komisji, są objaśnione bezpośrednio w prognozie[24].

Dane budżetowe za okres do 2020 r. opierają się na danych przekazanych Komisji przez państwa członkowskie przed dniem 1 października 2021 r. i zatwierdzonych przez Eurostat w dniu 21 października 2021 r. Eurostat nie wprowadził żadnych zmian w danych przekazanych przez państwa członkowskie jesienią 2021 r. Eurostat wycofał swoje wcześniejsze zastrzeżenie dotyczące jakości danych zgłoszonych przez Luksemburg za 2020 r. Luksemburski organ statystyczny przekazał brakujące informacje na temat dochodów podatkowych odroczonych w kontekście pandemii COVID-19.

Na potrzeby prognozy środki mające na celu przywrócenie stabilności finansowej ujęto zgodnie z decyzją Eurostatu z dnia 15 lipca 2009 r.[25] Zastrzyki kapitałowe (na których temat dostępne są wystarczająco szczegółowe informacje) uwzględniono w prognozie jako transakcje finansowe, tzn. jako zwiększające dług, ale nie zwiększające deficytu, chyba że dane państwo członkowskie zaklasyfikowało je w zgłoszeniu inaczej. Gwarancje państwowe obejmujące zobowiązania banków i depozyty bankowe nie są uwzględniane w wydatkach publicznych, chyba że na dzień sporządzenia prognozy Komisja dysponuje informacjami potwierdzającymi, że dana gwarancja została zrealizowana. Jednak pożyczki udzielone bankom przez rząd lub przez inne podmioty zaklasyfikowane do sektora instytucji rządowych i samorządowych powiększają zwykle dług tego sektora.

W odniesieniu do 2022 r. brane są pod uwagę budżety przyjęte przez parlamenty narodowe lub przedstawione tym parlamentom oraz wszelkie inne środki, w odniesieniu do których dostępne są wystarczająco szczegółowe dane. W prognozie z jesieni uwzględnia się w szczególności wszystkie informacje zawarte w projektach planów budżetowych przedłożonych Komisji do połowy października. W odniesieniu do 2023 r. założenie niezmiennego kursu polityki, przyjęte na potrzeby prognoz, oznacza, że dokonuje się ekstrapolacji trendów w zakresie dochodów i wydatków oraz uwzględnia się środki, na temat których dostępne są wystarczająco szczegółowe dane.

Zagregowane na poziomie europejskim wartości liczbowe dotyczące długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach objętych prognozą (2021–2023) publikuje się na zasadzie nieskonsolidowanej (tzn. w ujęciu nieskorygowanym o pożyczki międzyrządowe). Aby zapewnić spójność w ramach szeregów czasowych, dane historyczne publikuje się również na tej samej zasadzie. Prognozy długu sektora instytucji rządowych i samorządowych dla poszczególnych państw członkowskich dotyczące lat 2021–2023 obejmują wpływ

[24] Założenia metodyczne leżące u podstaw prognozy gospodarczej Komisji z jesieni 2021 r. są dostępne na stronie internetowej: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2021-economic-forecast_pl

[25] Dostępne na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-20093--final-.pdf.

gwarancji na rzecz Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, bilateralnych pożyczek dla innych państw członkowskich oraz udziału w kapitale Europejskiego Mechanizmu Stabilności według planów na dzień stanowiący graniczną datę prognozy[26].

Jak wynika z prognozy Komisji z jesieni 2021 r., środki budżetowe ujęte w projektach planów budżetowych na 2022 r. prowadzą do zwiększenia deficytu w ujęciu łącznym (wpływ na budżet wielkości około -0,3 % PKB), napędzanego zasadniczo w równym stopniu przez środki zwiększające wydatki i środki zmniejszające dochody. W ujęciu ogólnym prognozuje się, że mechaniczny wpływ tych środków na wzrost PKB w perspektywie krótkoterminowej będzie pozytywny.

Ważne jest, aby zachować ostrożność przy interpretacji tej wartości szacunkowej:

- rozporządzenie (UE) nr 473/2013 ma na celu ocenę skutków środków określonych w projektach planów budżetowych. Środki, które przyjęto i wprowadzono w życie przed sporządzeniem projektów planów budżetowych, nie zostały ujęte w ocenie nawet jeśli mogą mieć dodatkowy wpływ na prognozę finansów publicznych na 2022 r.;
- wpływ zgłoszonych środków jest wyrażony w stosunku do scenariusza bazowego zakładającego brak zmian w kursie polityki. Nastawienie polityki fiskalnej w tym scenariuszu bazowym nie jest do końca neutralne. Na przykład tendencja wzrostowa niektórych pozycji wydatków może znajdować się powyżej lub poniżej potencjalnego wzrostu, ponadto wpływ mogą mieć wcześniejsze środki w scenariuszu bazowym lub też środki wprowadzone wcześniej mogą wygasnąć w 2022 r.

W prognozach budżetowych niektórych państw członkowskich uwzględniono środki, które mają być finansowane w ramach Next Generation EU/RRF. W prognozie Komisji z jesieni 2021 r. środki te ujęto jako środki zwiększające deficyt, choć mogą one zostać ostatecznie sfinansowane w ramach RRF. W rezultacie prognozowane deficyty tych państw członkowskich mogą być zawyżone.

[26] Zgodnie z decyzją Eurostatu z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie statystycznego ujmowania operacji podejmowanych przez Europejski Instrument Stabilności Finansowej, dostępną na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF.

ZAŁĄCZNIK III: Analiza zdolności obsługi zadłużenia i analiza wrażliwości

W niniejszym załączniku przedstawiono analizę wrażliwości zmian długu publicznego w związku z możliwymi wstrząsami makroekonomicznymi, zgodnie z wymogami art. 7 rozporządzenia (UE) nr 473/2013. Prognozy stochastyczne dotyczące poziomu długu wykorzystuje się do oceny wpływu na dynamikę długu publicznego, jakie może mieć ryzyko dla wzrostu nominalnego PKB, rozwoju sytuacji na rynkach finansowych oraz szoków fiskalnych oddziałujących na sytuację budżetową sektora instytucji rządowych i samorządowych ([27]).

Prognozy stochastyczne uwzględniają niepewność makroekonomiczną wiążącą się z dwoma „centralnymi" scenariuszami prognostycznymi dotyczącymi długu w latach 2022–2026: scenariusz prognozy Komisji z jesieni 2021 r. oraz scenariusz projektów planów budżetowych na 2022 r. W obu przypadkach poza horyzontem prognozy przyjmuje się zwyczajowe założenie „braku zmian polityki fiskalnej" ([28]).

Warunki makroekonomiczne przyjęte w scenariuszu centralnym zostają poddane wpływowi wstrząsów, aby uzyskać rozkład możliwych ścieżek długu („stożek" na wykresach wachlarzowych pokazanych na wykresie III.1). „Stożek" obrazuje szeroki wachlarz możliwych warunków makroekonomicznych, które mogą wystąpić pod wpływem do 2000 symulowanych wstrząsów oddziałujących na wzrost gospodarczy, stopy procentowe i saldo pierwotne. Wielkość i korelacja tych wstrząsów odzwierciedlają historyczne dane dotyczące wahań odpowiednich zmiennych i powiązań między tymi zmiennymi ([29]). Obrazujące ten proces wykresy wachlarzowe zawierają zatem probabilistyczne informacje dotyczące dynamiki długu w strefie euro, z uwzględnieniem wystąpienia ewentualnych wstrząsów oddziałujących na wzrost gospodarczy, stopy procentowe i saldo pierwotne, których skala i korelacja odzwierciedlają dane historyczne.

Na każdym wykresie wachlarzowym prognozowana ścieżka długu w przypadku scenariusza centralnego przedstawiona jest linią przerywaną. Mediana wyników symulacji przedstawiona jest ciągłą czarną linią. Stożek obejmuje 80 % wszystkich możliwych ścieżek długu, nie pokazano natomiast ścieżek będących wynikiem 20 % najmniej prawdopodobnych wstrząsów. Zacieniowane różnymi kolorami obszary wewnątrz stożka reprezentują poszczególne części ogólnego rozkładu możliwych ścieżek długu.

Symulacje sugerują, z prawdopodobieństwem 80 %, że w 2022 r. wskaźnik zadłużenia w strefie euro będzie wynosił od 89 % do 107 % PKB zgodnie ze scenariuszem Komisji oraz między 90 % a 108 % PKB zgodnie ze scenariuszem projektu planu budżetowego. Istnieje 50 % prawdopodobieństwa, że do 2026 r. wskaźnik zadłużenia przekroczy poziom około 95 % PKB zgodnie ze scenariuszem Komisji oraz 99 % PKB w przypadku scenariusza projektu planu budżetowego.

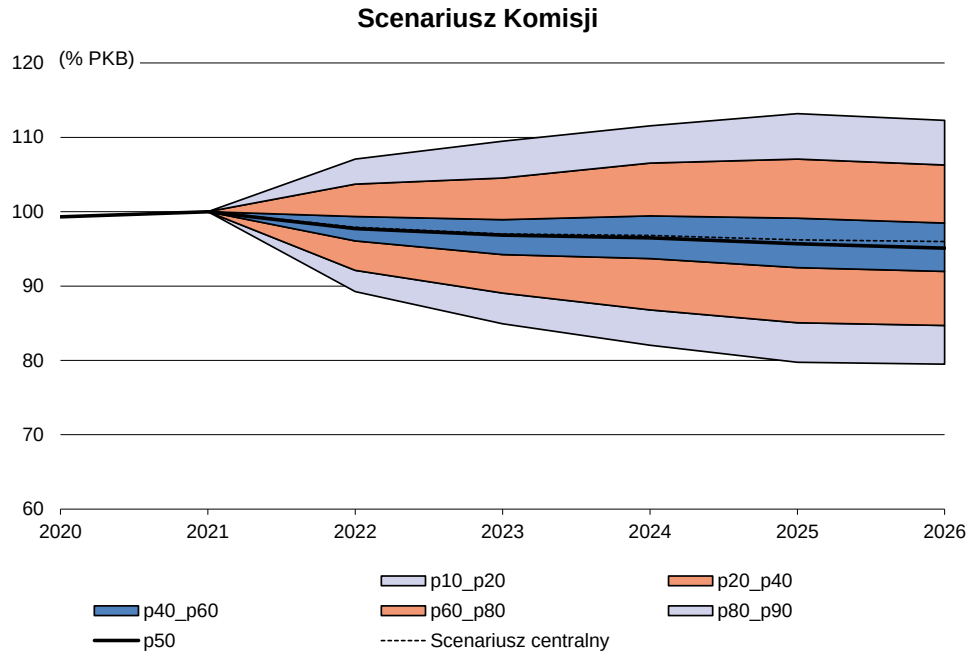
[27] Zastosowaną tu metodykę stochastycznego prognozowania długu publicznego przedstawiono w monitorze Komisji Europejskiej na temat zdolności obsługi zadłużenia z 2019 r., załącznik A7, oraz w: K. Berti, „Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries" (Prognozy stochastyczne długu publicznego państw Unii Europejskiej przy zastosowaniu macierzy historycznej wariancji–kowariancji), European Economy – Economic Papers, nr 480, 2013 r.

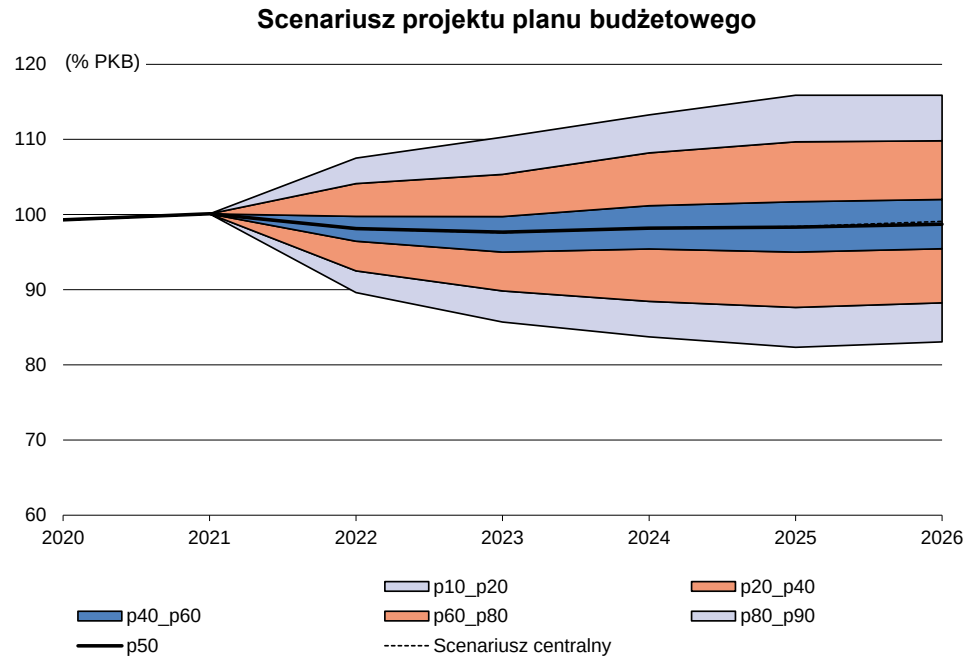
[28] Prognoza Komisji z jesieni 2021 r. uwzględnia środki z zakresu polityki fiskalnej, które zostały przyjęte lub przynajmniej w wiarygodny sposób zapowiedziane oraz informacje dostępne na dzień 25 października 2021 r. Po 2023 r. (ostatnim roku objętym prognozą) strukturalne saldo pierwotne jest modyfikowane jedynie przez prognozowane koszty (netto) starzenia się społeczeństwa.

[29] Zakłada się, że wstrząsy będą przebiegać zgodnie ze wspólnym rozkładem normalnym.

Prognozy te podlegają dodatkowemu ryzyku. Ponieważ wielkość i korelacja wstrząsów odzwierciedlają historyczne dane dotyczące kształtowania się odpowiednich zmiennych, metodyka nie uwzględnia niepewności w czasie rzeczywistym, w szczególności związanej z oceną luki produktowej. Luki produktowe są zazwyczaj korygowane w dół, w kierunku niższego produktu potencjalnego niż zakładano w czasie rzeczywistym. Niepewność ta sugeruje możliwość dodatkowego źródła ryzyka dla przyszłych ścieżek długu, którego niniejsza analiza nie odzwierciedla. Inne źródło niepewności dotyczy realizacji zobowiązań warunkowych, ponieważ wykresy wachlarzowe uwzględniają jedynie rodzaje ryzyka, jakie wystąpiły w wyniku pogorszenia salda pierwotnego w przeszłości.

Wykres III.1: Wykresy wachlarzowe prognoz stochastycznych dotyczących długu publicznego opierających się na scenariuszu prognostycznym Komisji i scenariuszu prognostycznym wynikającym z projektów planów budżetowych; strefa euro

ZAŁĄCZNIK IV: Tabele

Tabela IV.1: Wzrost realnego PKB (w %) zgodnie z programami stabilności (SP), projektami planów budżetowych (DBP) oraz prognozą Komisji z jesieni 2021 r. (COM)

	2021			2022		
Państwo	SP	DBP	COM	SP	DBP	COM
BE	4,1	5,7	6,0	3,5	3,0	2,6
DE	3	3,5	2,7	2,6	3,6	4,6
EE	2,5	9,5	9,0	4,8	4,0	3,7
IE	4,5	15,6	14,6	5,0	5,0	5,1
EL	3,6	6,1	7,1	6,2	4,5	5,2
ES	6,5	6,5	4,6	7,0	7,0	5,5
FR	5,0	6,3	6,5	4,0	4,0	3,8
IT	4,5	6,0	6,2	4,8	4,7	4,3
CY	3,6	5,5	5,4	3,8	4,0	4,2
LV	3,0	3,7	4,7	4,5	5,0	5,0
LT	2,6	4,3	5,0	3,2	4,0	3,6
LU	4,0	6,0	5,8	4,0	3,5	3,7
MT	3,8	4,8	5,0	6,8	6,5	6,2
NL	2,2	3,9	4,0	3,5	3,5	3,3
AT	1,5	4,4	4,4	4,7	4,8	4,9
SI	4,6	0,0	6,4	4,4	4,7	4,2
SK	3,3	3,7	3,8	6,3	4,2	5,3
FI	2,6	3,3	3,4	2,5	2,9	2,8
SE	4,0	5,4	5,0	4,1	4,3	4,3

Tabela IV.2: Saldo nominalne (w % PKB) zgodnie z programami stabilności (SP), projektami planów budżetowych (DBP) oraz prognozą Komisji z jesieni 2021 r. (COM)

	2021			2022		
Państwo	SP	DBP	COM	SP	DBP	COM
BE	-7,7	-8,1	-7,8	-4,5	-4,9	-5,1
DE	-9	-7 ¼	-6,5	-3	-3 ¼	-2,5
EE	-6,0	-3,3	-3,1	-3,8	-2,2	-2,5
IE	-4,7	-3,1	-3,2	-2,8	-1,8	-1,7
EL	-9,9	-9,9	-9,9	-2,9	-3,7	-3,9
ES	-8,4	-8,4	-8,1	-5,0	-5,0	-5,2
FR	-9,0	-8,1	-8,1	-5,3	-5,0	-5,3
IT	-11,8	-9,4	-9,4	-5,9	-5,6	-5,8
CY	-4,7	-5,0	-4,9	-0,9	-1,1	-1,4
LV	-9,3	-9,3	-9,5	-2,7	-4,8	-4,2
LT	-8,1	-4,4	-4,1	-6,0	-3,1	-3,1
LU	-2,0	-0,6	-0,2	-1,3	-0,2	0,2
MT	-12,0	-11,1	-11,1	-5,6	-5,6	-5,8
NL	-5,9	-6,0	-5,3	-1,7	-2,4	-2,1
AT	-8,4	-6,0	-5,9	-4,3	-2,3	-2,3
SI	-8,6	-7,5	-7,2	-5,7	-5,4	-5,2
SK	-9,9	-7,9	-7,3	-5,1	-4,9	-4,2
FI	-4,7	-3,9	-3,8	-2,9	-2,4	-2,4
SE	-8,7	-7,4	-7,1	-4,2	-4,0	-3,9

Tabela IV.3: Relacja długu do PKB (w % PKB) zgodnie z programami stabilności (SP), projektami planów budżetowych (DBP) oraz prognozą Komisji z jesieni 2021 r. (COM)

	2021			2022		
Państwo	SP	DBP	COM	SP	DBP	COM
BE	116,3	113,9	112,7	116,0	114,3	113,1
DE	74 1/2	72 ¼	71,4	74	71 ¼	69,2
EE	21,4	17,7	18,4	24,6	19,7	20,4
IE	62,2	55,2	55,6	60,2	51,9	52,3
EL	204,8	197,9	202,9	189,5	190,4	196,9
ES	119,5	119,5	120,6	115,1	115,1	118,2
FR	117,8	115,3	114,6	116,3	113,5	113,7
IT	159,8	153,5	154,4	156,3	149,4	151,4
CY	111,9	107,7	104,1	103,9	100,9	97,6
LV	48,9	48,8	48,2	50,3	51,7	50,7
LT	52,1	46,0	45,3	54,2	45,6	44,1
LU	26,9	25,8	25,9	28,0	26,6	25,6
MT	65,0	61,3	61,4	65,8	61,8	62,4
NL	58,6	57,8	57,5	56,9	57,7	56,8
AT	89,6	82,8	82,9	88,1	79,1	79,4
SI	80,4	78,5	77,7	79,6	77,5	76,4
SK	64,1	61,5	61,8	65,5	61,5	60,0
FI	71,6	71,2	71,2	72,4	71,3	71,2
SE	103,1	97,8	100,0	102,8	95,9	97,9